

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta pedagogická

Diplomová práce

**PETR PŘIBYL – VIOLISTA A HUDEBNÍ
SKLADATEL**

Bc. Petra Vlčková

Plzeň 2012

Prohlašuji, že jsem práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Plzni 29. 3. 2012

.....

Poděkování:

Děkuji vedoucímu mé diplomové práce Mgr. Tomáši Kuhnovi, Ph.D. za konzultace, rady a připomínky, které mi poskytoval v průběhu zpracování této práce.

Děkuji také panu Petru Příbylovi za poskytnutí jeho osobního archivu, nahrávek a všech informací, bez kterých by nebylo možné tuto práci zpracovat.

Obsah

Úvod.....	7
1 Petr Přibyl – violista a hudební skladatel	9
2 Sólová, komorní a orchestrální tvorba Petra Přibyla	16
2.1 Malý houslista.....	16
2.2 Studentská léta – mezi houslemi a violou	17
2.3 Národní divadlo	18
2.4 Divadlo Semafor.....	19
2.5 Komorní a orchestrální hra.....	20
2.5.1 Umělecká dua.....	21
2.5.2 Umělecká tria.....	29
2.5.3 Spolupráce s orchestry	32
2.5.4 Viola a populární hudba.....	33
2.6 Diskografie	34
2.6.1 Ditters von Dittersdorf	34
2.6.2 Violové koncerty českého klasicismu	35
2.6.3 Georg Philipp Telemann - Music for Viola I.	36
2.6.4 Georg Philipp Telemann - Music for Viola II.	36
3 Hudební skladatel a aranžér Petr Přibyl	38
3.1 Tři mušketýři.....	38
3.2 Hirošima	39
3.3 Kulhaví poutníci.....	40
3.4 Jaroslav Jakoubek.....	41
3.5 Nové zpěvy Vánoční aneb Štědrý den Dona Quijota.....	43

3.5.1 Charakteristika díla	43
3.5.2 Rozbor skladby	44
4 Magická viola Petra Přibyla.....	57
4.1 Magická viola I.....	57
4.2 Magická viola II.....	58
4.3 Magická viola III.....	59
4.4 Magická viola IV	60
4.5 Magická viola V	61
4.6 Magická viola VI	62
4.7 Magická viola VII	63
Závěr	65
Seznam použité literatury a zdrojů informací.....	67
Resumé.....	70
Seznam příloh.....	72

Úvod

Petr Příbyl patří mezi nejvýznamnější reprezentanty českých violistů. Jeho jméno je skloňováno ve všech pádech, jak v jeho rodném městě, v Jindřichově Hradci, tak i na jiných místech České republiky. Má za sebou mnoho velkých úspěchů. Absolvent pražské AMU se v roce 1982 dokonce stal laureátem Mezinárodní violové soutěže v Bělehradě. Od roku 1990 působí jako koncertní mistr skupiny viol v Orchestru Národního divadla v Praze. Pravidelně koncertuje u nás i v zahraničí, např. ve Španělsku nebo v Japonsku, Rakousku, Německu a Švédsku. Na jednom pódiu se objevil s největšími hvězdami české hudební scény, jako např. se Zdenou Kloubovou, Václavem Hudečkem, Jiřím Sulženkem nebo také Radimem Hladíkem a Petrem Jandou s jeho skupinou Olympic. V roce 2005 vznikl jeho vlastní festival s názvem Magická viola Petra Příbyla, který je pravidelně pořádán v letních měsících v Jindřichově Hradci a má ve městě již svou tradici. V letošním roce proběhne již osmý ročník.

Petr Příbyl nepůsobí jen na břehu vážné hudby, ale jako hudební skladatel se ocitá i na druhé straně, v oblasti hudby populární. Mezi jeho velké skladby patří rocková oratoria, z nejúspěšnějších lze jmenovat „Nové zpěvy Vánoční aneb Štědrý den Dona Quijota“. Je autorem mnoha populárních písniček s texty Pavla Šruta, Jaroslava Jakoubka nebo Jaroslava Vanči, které zpívaly legendy české populární hudby jako Petr Novák, Lešek Semelka, Petra Janů, Václav Neckář nebo Petr Janda. Petr Příbyl je také autorem nejkrásnější rockové balady s názvem „Nějak se vytrácíš má lásko“, které propůjčil svůj hlas frontman skupiny Olympic, Petr Janda.

Prameny, které jsem mohla použít ke zpracování mé diplomové práce, nebyly nikterak rozsáhlé. Přesto, že je Petr Příbyl velkou osobností naší hudební scény, do dnešní doby o něm nebyla zpracována žádná publikace, která by přibližovala jeho život a tvorbu. Tento fakt byl hlavním podnětem k vytvoření této práce, která by měla komplexně vystihnout život a dílo violisty a hudebního skladatele Petra Příbyla. K jejímu vzniku přispěly

konzultace se samotným hudebníkem, který poskytl největší část informací. Dalšími důležitými zdroji byly novinové články a celý hudební archiv Petra Přebyla.

Cílem této práce je především upozornit na fakt, že se česká hudební scéna může stále chlubit kvalitními hudebníky, kteří, přestože nemají velkou mediální popularitu, vykazují nesmírné hodnoty ve svém oboru. Proto je důležité na takové osobnosti upozornit, alespoň touto cestou, protože si to zaslouží především za svou skromnost, obrovskou píli a odhodlání věnovat hudbě maximum ze svého života.

V této práci bych tedy ráda vystihla život a tvorbu Petra Přebyla, která se pohybuje jak v oblasti artifiální, tak i v oblasti nonartifiální hudby. V obou sférách se setkáváme s hudbou hodnotnou, která zasáhne nejednoho posluchače.

1 Petr Příbyl – violista a hudební skladatel

Hudební scéna vážné hudby se u nás může pyšnit nesmírným bohatstvím. Může být hrdá na hudebníky, kteří po interpretační stránce pořád vytvářejí světově uznávanou hudbu a jsou za ní po zásluze odměňováni nejrůznějšími oceněními a především znalým posouzením posluchačů, jejichž uznání je asi největší pochvalou. Na tuto nelehkou dráhu hudebníka se před 48 lety vydal i rodák z Jindřichova Hradce, dnes již patriot Petr Příbyl. Narodil se v muzikantské rodině 26. 5. 1954 a měl ty nejlepší předpoklady stát se dobrým hudebníkem. Maminka Petra Příbyla byla výborná klavíristka, jeho tatínek se věnoval sborovému zpěvu, který tehdy provozovali samí výborní a zkušení zpěváci. Ne náhodou své umění uplatňovali v Jindřichohradecké opeře, která měla dříve ve městě obrovskou tradici. V dnešní době se na tuto tradici opět navazuje díky každoročnímu vystoupení opery Národního divadla na třetím nádvoří jindřichohradeckého Státního hradu a zámku. Dalším výborným hudebníkem v Petrově rodině byl jeho strýc Miroslav Brož, šéfdirigent Tanečního orchestru Československého rozhlasu v Bratislavě. Hudební nadání jistě pramenilo i od jeho dědečka, který byl ladičem pian, opravářem hudebních nástrojů, varhanářem a který svého času hrával u vojenské muziky v tehdejší Jugoslávii.

Malého Petra vždy lákala hra na elektrofonické varhany, ale protože ho jeho strýc vedl již od malička k hudbě, hlavně k té vážné, rozhodl, že je potřeba cvičit především Petřův sluch, a tak ho nakonec přihlásil do tehdejší Lidové školy umění (dále LŠU) k panu učiteli Ferdinandovi Cízlovi, u kterého se od svých devíti let začal věnovat hře na housle. O tři roky později začal navštěvovat ještě hodiny klavíru u paní učitelky Blaženy Krninské. Petr projevoval mimořádné nadání ve hře na housle, byl úspěšný v nejrůznějších soutěžích LŠU, ale většinou skončil „jen“ v krajském kole, a to díky velké konkurenci houslového oddělení LŠU ve Strakonících, kterou kdysi navštěvoval i Václav Hudeček. Petr se jako malý též úspěšně zúčastnil i televizní soutěže „Ukaž, co umíš“. Jako každý malý kluk měl i svá tajná

přání, která se mu již od dětství začala plnit. Jeho prvním velkým snem bylo zahrát si se svou učitelkou klavíru, a ten se mu také vyplnil. Na koncertě učitelů byl tehdy představen jako výjimečný žák a se svou učitelkou zde společně provedli Beethovenovu *Jarní sonátu*.

V roce 1969 začal Petr studovat na Gymnáziu Vítězslava Nováka v Jindřichově Hradci, ale hudbě se věnovat nepřestal. Naopak se do jejích tajů nořil více a více, a tak mu jeho strýc zařídil soukromé hodiny hry na housle u profesora Pražské konzervatoře Vladimíra Rejška, který ho připravoval na přijímací zkoušky právě na tuto školu. Na gymnáziu bylo pamatováno právě na takové nadané studenty, jako byl Petr, a tak mu bylo povoleno, že na soukromé hodiny do Prahy může dojíždět jednou za čtrnáct dní, ale pouze pod podmínkou, že bude mít dobrý prospěch, na což se tehdy velice dbalo. Na konzervatoř nastoupil k profesorovi Zdeňkovi Brožovi hned po maturitě v roce 1973, a to rovnou do druhého ročníku, protože úspěšně vykonal rozdílové zkoušky.

Od 3. ročníku přestoupil do třídy profesora Václava Bendy. Na konzervatoři chodil na obligátní klavír k profesorovi Jaroslavu Maštalířovi, který u něj rozpoznal mimořádné nadání ve hře z listu, které projevoval již na LŠU. Protože byl prof. Maštalíř sám výborný hráč z listu, učil těmto dovednostem i Petra. Pražskou konzervatoř absolvoval Petr Přibyl v roce 1978 *Houslovým koncertem a moll „českého Paganiniho“* Josefa Slavíka, který hraje skutečně jen ti nejlepší houslisté.

V roce 1978 vykonal přijímací zkoušky na AMU, kde začal od září studovat hru na violu u profesora Lubomíra Malého. Před ukončením studií a před promocí ve Dvořákově síni pražského Domu umělců se Petr Přibyl přihlásil do výběrového řízení, které mělo určit, kdo pojedere reprezentovat tehdejší Československou socialistickou republiku na Mezinárodní soutěž ve hře na violu do Bělehradu. Petr Přibyl výběrové řízení vyhrál, a tak v roce 1982 odletěl reprezentovat svými výkony *naši vlast*. Soutěž byla tříkolová. V prvním kole byl povinnou skladbou *Koncert G dur* Georga Philippa Telemanna a *Sonáta pro sólovou violu op. 25* P.Hindemitha. Tímto kolem Petr bez problému prošel a ve druhém kole hrál volitelnou Rubinštejnovu

Sonátu pro violu a klavír a skladbu *Monolog pro violu sólo* jugoslávského hudebního skladatele Dejana Despiče, napsanou speciálně pro tuto soutěž. I toto kolo úspěšně absolvoval a postoupil tím do třetího kola, ve kterém zůstalo pět soutěžících z celkového počtu 42. Na programu třetího kola byly skladby s orchestrem – povinný *Koncert D dur* Karla Stamice (1. věta) a jedna skladba dle vlastního výběru. Petr Příbyl si úmyslně vybral *Rapsodiikoncert* Bohuslava Martinů, tedy českého skladatele. Soutěžící doprovázela Bělehradská filharmonie. Tohoto kola se však již Petr Příbyl nemohl zúčastnit, protože mu nebyl povolen několikadenní odklad k nástupu do základní vojenské služby. Vzhledem k nedorozuměním ze strany tehdejšího Ministerstva kultury byl i přesto za svou úspěšnou účast v soutěži prohlášen za laureáta soutěže. Hned po vojně na podzim roku 1983 se Petr Příbyl objevil na Listině mladých umělců přední české agentury Pragokonzert vedle těch nejlepších mladých hudebníků a absolventů nejrůznějších mezinárodních soutěží. Petr koncertoval společně s klavíristkou Marií Synkovou, po čase v triu společně s houslistou Jaroslavem Svěceným. Po ukončení spolupráce s Pragokonzertem (z politických důvodů) se Petra ujalo Pražské kulturní středisko, kde ho zastupovala paní Věra Vaňková, která je dnes majitelkou Pražské koncertní agentury. Kromě sólových vystoupení vystupoval Petr Příbyl jako sólista i s různými orchestry (např. s Východočeskou filharmonií Hradec Králové, s Jihočeskou komorní filharmonií České Budějovice). Úspěšně se zúčastnil konkurzu do Orchestru opery Národního divadla v Praze, kde působil nejprve jako tutti hráč a od roku 1990 jako vedoucí skupiny viol, kterým je dodnes. Zde se seznámil s harfenistkou Ivanou Pokornou, se kterou založil duo neobvyklého složení. Jejich spolupráce trvá dodnes. V loňském roce oslavili 20 let společné činnosti sérií koncertů. Další důležitou osobou v Petrově životě byl koncertní mistr Národního divadla Jan Krejčí, který angažoval Petra do Českého smyčcového tria, se kterým tehdy koncertoval po celé Československé republice. František Kůda, vynikající klavírista, se stal po ukončení činnosti Českého smyčcového tria dalším Petrovým hudebním kolegou. Naskytl se i spolupráce se skvělým varhaníkem Jaroslavem Tůmou,

varhanicí Zuzanou Němečkovou nebo pěvci Zdenou Kloubovou, Jiřím Sulženkem a spoustou dalších umělců. Tajným přáním Petra bylo již od dob, kdy v Jindřichově Hradci předával, co by žák LŠU, květiny laureátovi soutěže Concertino Praga Václavu Hudečkovi, zahrát si právě s ním. A tak se i Václav Hudeček stal po mnoha letech na čas jeho kolegou v interpretaci nádherné *Koncertantní symfonie Es dur pro housle, violu a orchestr* Wolfganga Amadea Mozarta. Po vojně dostal Petr angažmá také v divadle Semafor – ve hře Taneční hodiny pro starší a pokročilé Bohumila Hrabala s Josefem Dvořákem v hlavní roli. Na začátku devadesátých let spolupracoval i s kapelou Olympic. Na vánočním koncertu v Lucerně s nimi hrál na violu písničku Děťátko z alba Karavana, na které se skupinou Olympic spolupracoval.

Petr Příbyl není jen výborný muzikant, ale také hudební skladatel. Velký vzor měl zpočátku ve svém strýci Miroslavu Brožovi, který byl nejen dirigentem, ale i aktivním hudebním skladatelem a výborným aranžérem. Často psával noty a malý Petr mu občas koukal přes rameno. A tak se postupně rozhodl, že bude také skladatelem a napíše nějakou skladbu. Mezi jeho první skladatelské pokusy lze počítat nejrůznější aranžmá tehdejších hitů československé hudební scény. Když nastoupil do prvního ročníku na gymnázium, založil ještě s dvěma kamarády po vzoru bratislavského Collegia musica Mariána Vargy a britského tria Emerson, Lake and Palmer skupinu Organum, pro kterou Petr začal skládat. Kapela hrála ve složení Petr Příbyl – varhany, Jiří Svoboda – basová kytara, Karel Helman – bicí nástroje a občas do skupiny zavítala i jindřichohradecká kytarová legenda Josef Hána. Všichni samozřejmě i zpívali. Velice často tato kapela hrála upravovanou tzv. vážnou hudbu, nebo vlastní skladby právě z pera Petra Příbyla. Mezi nejznámější patří *Geneze podivuhodného kouzelníka* inspirovaná básní Vítězslava Nezvala na text Ilony Mlynárikové, tehdejší spolužačky členů skupiny. S touto rozsáhlou skladbou získala kapela 1. místo v krajské soutěži rockových skupin „Zlatý cvrček“ v Českých Budějovicích. Předsedou komise byl tenkrát Luděk Nekuda. Nahrávky skupiny Organum se bohužel nedochovaly.

Při studiu na AMU Petr ve svých skladatelských počinech pokračoval dále. Dostal nabídku na napsání skladby „Ženy s kužely“ pro celostátní spartakiádu. Na této skladbě spolupracoval společně s Libuší Petzlovou. V roce 1980 tuto skladbu, která byla v klavírní úpravě, prezentoval v Praze. Tato kompozice velice zaujala přítomné posluchače především svou energií, kterou v sobě skrývala. Její oponent Mojmir Balling ale tuto skladbu nikdy nenechal spatřit světlo světa, a to především díky politickým nešvarům té doby.

Petr se ale těmito neúspěchy odradit nenechal. V této době mu byl vzorem anglický klávesový virtuóz a skladatel Rick Wakeman, který skládal programní rockové skladby velkých forem – např. Šest žen Jindřicha VIII. nebo Cesta do středu Země. Inspirován svým velkým vzorem tak Petr napsal své první rockové oratorium *Tři mušketýři*, na kterém spolupracoval s Antonínem Kaškou, nynějším hercem Divadla Josefa Kajetána Tyla v Plzni. Další úspěšné oratorium zkomponoval v době, kdy se britská kapela Pink Floyd objevila na scéně se svým světově proslulým projektem *The Wall*, který byl pro Petra velkou inspirací, a tak vzniklo oratorium *Hirošima*, vyprávění o stejném dni v Praze, kdy byla svržena atomová bomba na Hirošimu. Zhudebněním poémy Františka Hrubína dokázal Petr překonat jedno ze skladatelských úskalí, a to dát volnému verši melodii. Celé oratorium zní ve wagnerovském duchu příznačných motivů, mezi jinými lze slyšet například motiv jaderné bomby. Skladba je psána pro 3 trubky, 2 lesní rohy, 2 pozouny, 2 klávesy, bicí, kytaru, basovou kytaru, smíšený sbor, sóla a recitátora. Obě oratoria byla provedena v jednom večeru v Jindřichově Hradci. *Hirošima* pak zazněla na zahajovacím koncertu Festivalu politické písně v Sokolově v roce 1982 za účasti předních osobností československé populární a rockové hudby v hledišti (např. Petr Janda, Pavol Hammel a mnoho dalších). Protože byl Petr na populární scéně úspěšný, byla každá další pochvala hnacím motorem pro stanovení jeho dalších cílů. Začalo se tak rodit splnění jeho dalšího přání - psát písničky pro Petra Nováka. Petr Přibyl pravidelně koncertoval s herečkou Evou Jakoubkovou, manželkou Petra Nováka. Mimo jiné i v Domě U Kamenného zvonu, kde byl ředitelem

dnes známý scénárista Petr Šabach. Tam se s Novákem seznámili a od té doby se datuje jejich vzájemná spolupráce. Díky Petrovi Novákovi poznal Petr i výborného textaře Pavla Vrbu, který ho přivedl do kapely Blue Effect, se kterou měl tu čest také koncertovat. V té době byl Petr opravdu úspěšný a vyhledávaný hudebník a skladatel. V Semaforu se seznámil s Jaroslavem Jakoubkem, autorem textu jeho nejúspěšnější písničky *Nějak se vytrácíš má lásko*. Díky Jaroslavu Jakoubkovi se mohl potkat s takovými osobnostmi, jako byl Václav Havel, Miroslav Švandrlík, Luboš Fišer, Bohumil Hrabal a mimo jiné i Pavel Šrut, který Petrovi přinesl texty ke zhudebnění. Mezi jinými i píseň *Anonym z Léta Páně Středověk*, kterou nazpíval Petr Novák a která se objevila společně s písní *Nějak se vytrácíš má lásko* vedle dalších songů na Petrově autorském CD „Kulhaví poutníci“.

Petrovi se jeho přání nepřestala plnit i nadále. Díky svému barevnému sytému rockovému hlasu si oblíbil zpěvačku Petru Janů a chtěl pro ni také něco složit. Krůčky osudu ho přivedly zpět k Petru Jandovi, se kterým měli společně spolupracovat na desce pro Sisu Sklovskou. Kvůli neshodám ale Sisa připravené písně nakonec nezpívala a její role se zhostila právě Petra Janů. V devadesátých letech točil Petr pravidelně jednu desku klasickou a jednu autorskou ročně. Jako dárek k Vánocům dostal od Antonína Kašky možnost natočit v plzeňském rozhlase svůj autorský projekt „*Nové zpěvy Vánoční*“, na kterém se podílel jeho další idol, Václav Neckář. A tak se Petrovi splnily jeho další velké sny. Petra Janů a Václav Neckář poté s Petrem spolupracovali na pravidelných vánočních koncertech v jižních Čechách.

V roce 2005 vzniká další projekt. Petr Příbyl založil svůj vlastní letní minifestival „*Magická viola Petra Příbyla*“, který má v Jindřichově Hradci již svou tradici a stále větší oblibu. V roce 2011 proběhl již 7. ročník. Každoročně jsou pořádány dva až čtyři koncerty, na kterých představí Petr své umění ve hře na violu a také své hosty, kteří vždy patří k velice uznávaným hudebníkům. V posledních letech se na festivalu objevila například sopranistka Zdena Kloubová, smyčcové kvarteto Martinů, skupina Blue Effect či Václav Hudeček.

V roce 1996 vznikla zatím neúspěšnější písnička Petra Přibyla *Nějak se vytrácíš má lásko*, kterou již podruhé nazpíval Petr Janda a hraje ji skupina Olympic. První verze je z alba „Kulhaví poutníci“ a Petra Jandu doprovází Studiová skupina Petra Přibyla. O této písni bylo dokonce napsáno, že je to nejkrásnější balada o lásce za posledních 40 let v české pop-music, a v internetové soutěži o nejlepší píseň Olympicu získala 1. místo (před písní Jasná zpráva od skupiny Olympic).

2 Sólová, komorní a orchestrální tvorba Petra Přibyla

2. 1 Malý houslista

Petr se narodil do hudební rodiny, a tak mu byla od malička vštěpována láska hudbě. Díky jeho hudební rodině měl ty nejlepší předpoklady k tomu, aby i z něho vyrostl výborný muzikant. Od útlého věku se setkával s vážnou hudbou, a to především díky jeho strýci Miroslavu Brožovi, dirigentovi Tanečního orchestru Československého rozhlasu v Bratislavě. Na jeho impuls byl Petr přihlášen do Lidové školy umění v Jindřichově Hradci, kde se začal věnovat hře na housle u Ferdinanda Cízla. První tahy smyčcem, první skřípavé tóny – s velkou radostí tehdy na hodiny houslí nechodil. Ale později, když zvládl techniku a ovládání nástroje, staly se hodiny houslí radostí, zálibou, dokonce až vášní. Petr se stal brzy výborným houslistou. Nejenže ve škole patřil mezi nejlepší žáky, i v tehdejší LŠU dosáhl neskonalých úspěchů. Nastudoval spoustu skladeb, které potom předváděl široké veřejnosti v Českém Krumlově, Strakonících a samozřejmě v Jindřichově Hradci.

V roce 1966 byla vypsána Soutěž tvořivosti mládeže a pracujících ve hře na hudební nástroje. Ve školním kole v Jindřichově Hradci hodnotila porota 32 jednotlivců. První místo ve své kategorii zde získal Petr Přibyl a postoupil tak do kola okresního. O poctu soutěžit v kole krajském bojovalo v březnu roku 1966 dvacet osm sólistů. Přestože největšího úspěchu v tomto kole dosáhla LŠU v Třeboni, ve smyčcových nástrojích (II. kategorie) rozhodla porota o postupu Petra Přibyla z Jindřichova Hradce. V krajském kole bohužel Petr první místo neobsadil z důvodu velké konkurenci strakonického žáka LŠU, Václava Hudečka.

Ještě v témže roce pořádala tehdejší Československá televize konkurz do nově vznikajícího hudebního pořadu „Ukaž, co umíš“. Do konkurzu se přihlásilo na 800 dětí, žáků lidových škol umění, z nichž

pracovníci vysílání vybrali 25 dětí, které pak společně vytvořily pět pětičlenných družstev, které se mezi sebou měly utkat. Třináctiletý Petr se tak poprvé ve svém životě dostal do natáčecího studia před kamery, odkud se v lednu 1967 živě vysílal pořad navazující na úspěchy hudebních pořadu Leonarda Bernsteina, které si vynutily reprízu v denní době vhodné pro děti. Stejně jako na konkurzu, tak i v živém vysílání představil Petr své umění ve hře na housle skladbou Zdeňka Fibicha. První větu jeho *Sonatiny* interpretoval bez chyb, s naprostou brilantností a nadhledem. Součástí soutěže byly i otázky z hudební historie, intonace, rytmu a všeobecné nauky o hudbě. I v tomto směru byl Petr dokonale připraven. V časopise Československé televize dokonce stálo: „*V těsném prostoru před maskérnou hovořila dramaturžka pořadu s dvěma soutěžícími. Jany Hubkové z Ústí nad Labem se zeptala na skladatele Dusíka. A Jana začala plynule vyprávět pohnutý život skladatele, jeho domácí i zahraniční působiště. A stejně tak Petr Příbyl z Jindřichova Hradce. Vyjmenoval opery Richarda Wagnera „jako když bičem mrská“(...)*“¹. Petr sice soutěž nevyhrál, ale důstojně reprezentoval své rodné město a dokázal, že i kluk jako každý jiný, který rád lyžuje a čte, může svou pílí a odhodlaností dokázat velké věci.

2. 2 Studentská léta – mezi houslemi a violou

Po absolvování LŠU byl Petr právem přijat na pražskou konzervatoř ke studiu hry na housle a po jejím ukončení nastoupil jako posluchač AMU v Praze do violového oddělení zasloužilého umělce prof. Lubomíra Malého. Od té doby se začíná datovat Petrova violová kariéra. Již během jeho studií na konzervatoři a pak i na AMU byl členem symfonického orchestru konzervatoře, se kterým se zúčastnil zájezdu do Francie. Jako mladý výrazný interpret již za svých studií odehrál mnoho koncertů, mezi jinými Slavnostní

¹ Děti...a hudba [článek] ; [rozhovor připravil] (tro). – In: Československá televize (únor 1967)

koncert k příležitosti 120. výročí sborového zpěvu v J. Hradci, kde zářil díky bravurnímu provedení *Koncertu pro violu a orchestr* L. Železného. Po ukončení studií na AMU se Petr zúčastnil mezinárodní violové soutěže v Bělehradě, kde byl prohlášen za laureáta soutěže. Poté musel nastoupit základní vojenskou službu, během které se stal členem symfonického orchestru Armádního uměleckého souboru Víta Nejedlého. Jeho členem byl na krátký čas ještě po ukončení vojenské služby, ale více se Petr začíná věnovat kariéře koncertního umělce.

V roce 1983 uskutečnil Petr svůj první sólový koncert. Ten se konal v Jindřichově Hradci a za klavírního doprovodu prof. Marie Synkové na něm zazněly ty nejkrásnější skladby. Petr interpretoval díla Correta, Schuberta, Hindemitha a Rubinsteina. Jeho výkon byl již tehdy pozoruhodný. Intonačně dokonalé skladby byly ještě podtrženy lehkostí, mistrovsky vybroušenou technikou a překrásným tónem. Ne náhodou byla podaná díla různých stylů oceněna dlouhotrvajícím potleskem. Na koncertě byla přítomna i Petrova bývalá učitelka klavíru Blažena Krinská, která tehdy Petrovi napsala po koncertě děkovný dopis: „ *Milý Petře, neměla jsem možnost osobně Ti pogratulovat po Tvém koncertu, a protože jsem si odnášela ten nejkrásnější dojem, chci Ti říct, že se mi Tvoje vystoupení nesmírně líbilo. Věřím, že o Tobě ještě hodně uslyším a že muzikantsky porosteš k radosti nás všech.*“
(z archivu Petra Příbyla)

2. 3 Národní divadlo

V době, kdy Petr pomalu ukončoval spolupráci s Armádním uměleckým souborem Víta Nejedlého, absolvoval konkurz na místo violisty do Smetanova divadla (dnes Státní opera Praha). Přestože tento konkurz vyhrál, zpětně byl vypsán konkurz zrušen a Petr tedy angažmá nedostal. Shodou náhod byl v tu samou dobu vypsán konkurz na místo tutti hráče do Orchestru Národního divadla v Praze. Petr se konkurzu zúčastnil a záhy byl jmenován dirigentem Zdeňkem Košlerem na místo zástupce vedoucího viol.

Netrvalo dlouho a Petr se v roce 1990 stal zaslouženě koncertním mistrem viol, kterým je dodnes. Za celou dobu svého působení v Národním divadle spatřili světlo světa okouzující sóla v podání Petra Příbyla. Mimo jiné vzdechl duši sólovému violovému partu baletu Coppélia L. Delibesa, nebo baletu Giselle A. Ch. Adama. Odehrál mnoho krásných premiér, mezi jinými Wagnerův Prsten Nýbelungův nebo Parsifal, pod taktovkou Johna Fioreho, Straussův Růžový kavalír nebo mnoho Dvořákových či Smetanových oper. Spolupracoval s dirigenty velkého formátu, jako jsou Zdeněk Košler, Jiří Bělohávek, Jiří Kout, Bohumil Gregor, John Fiore, Charles Makers a Václav Neumann.

2. 4 Divadlo Semafor

V roce 1984 osud zavál Petra Příbyla i do Divadla Semafor. Vedle hry Záviš kontra Březinová, kterou napsal Miroslav Šimek společně s Miroslavem Plzákem, zde známý herec Josef Dvořák prováděl ještě Hrabalovy *Taneční hodiny pro starší a pokročilé*, do kterých ještě chyběl představitel houslisty. Právě velká náhoda přivedla Petra do míst, která se na čas stala jeho novým domovem. Když Petr jednoho večera odcházel z představení Národního divadla s violou v náručí, potkal Josefa Dvořáka, který byl do té doby pro něho úplně cizí člověk, a ten ho oslovil, jestli si nechce zahrát roli již zmíněného houslisty. Petr nabídku bez váhání přijal, a tak v divadelní adaptaci Vladimíra Nývlt, hudební dramaturgii Jaroslava Jakoubka a režii Evžena Sokolovského, prováděl společně se svými kolegy po dobu dvou divadelních sezón Hrabalovu hru. Představena byla divákům nejen v Praze, ale téměř ve všech místech naší vlasti. Hrabalovy „Taneční“ znali lidé všude, od Ostravy po Aš. Protože se inscenace hrála velmi často, měl Petr možnost poznat celý kolektiv tehdejšího Semaforu. Díky Petrově vstřícné povaze byl velice rychle přijat do kolektivu. Zahrál si se samotným Josefem Dvořákem, představitel tanečního mistra, s Karlem Effou, Ludmilou Molínovou, Rostislavem Kubou, díky němuž se Petr objevil jako jeho host v televizním

vysílání, nebo s Jaroslavem Jakoubkem v roli pianisty, na kterého nezapomněl ani při své skladatelské činnosti. Jeho texty se totiž posléze objevily v Nových zpěvech Vánočních. Seznámil se zde například s textařem Pavlem Šrutem, nebo hvězdou tehdejší hudební popové scény s Václavem Neckářem, s nímž navázal upřímné přátelství, které trvá dodnes.

2. 5 Komorní a orchestrální hra

Petr Příbyl patří mezi špičku violistů, na které může být naše hudební scéna po právu hrdá. Proto není divu, že se uplatňuje nejen jako sólový hráč, ale společně se svými kolegy tvoří různá komorní uskupení. Ať už je jejich stálým členem, nebo je spolupráce pouze dočasná, vždy jde o kvalitní a repertoárově rozmanitou hudbu, která je posluchači stále vyhledávána a požadována. Nejdéle působící duo je s harfistkou Národního divadla, s Ivanou Pokornou, se kterou v roce 2009 oslavil sérií koncertů již dvacetileté výročí spolupráce. V dalším neobvyklém nástrojovém spojení Petr vystupuje společně s kytaristou a profesorem pražské konzervatoře, s Jaroslavem Novákem. V roce 2010 vzniklo zatím poslední neobvyklé duo, a to viola společně s akordeonem. Se všemi třemi zmiňovanými nástroji je pro posluchače připraven zajímavý a žánrově různorodý repertoár, který je přijímán s velkým nadšením, protože každý si v něm najde alespoň kapku svého gusta. Názvy jednotlivých pořadů jsou pojmenovány jako Dialogy vždy s jedním konkrétním nástrojem. Pojmenování Dialogy s harfou dokonce dostalo i CD, které spolu Ivana Pokorná a Petr Příbyl v roce 2004 natočili.

Jednou z nejzajímavějších spoluprácí byla součinnost se souborem Viruosi Pragenses. Petr v roce 2002 absolvoval koncertní turné po Španělsku a dokonce i po Japonsku. Španělské turné zahrnovalo dvanáct koncertů, většinou ve velkých sálech. Finální vystoupení se uskutečnilo ve městě Zaragoza, kde hrál Petr právě v doprovodu zmiňovaného souboru. Společně koncertovali i na Petrově vlastním minifestivalu Magická viola v Jindřichově Hradci.

2. 5. 1 Umělecká dua

2. 5. 1. 1 Duo viola – klavír

Nejvíce obvyklé, leč na kráse nic neztrácející, je spojení violy s klavírem. Již od dětství se Petr téměř každodenně setkával s tímto královským nástrojem při korepeticích a koncertech v LŠU, na konzervatoři a následně i na AMU. Výborných klavíristů potkal ve svém životě hned několik. Jeho první klavírní partnerkou byla Marie Synková, se kterou hrál již za dob svých studií na AMU.

Marie Synková je rutinovanou klavíristkou s vysokou technickou vyspělostí a ohromnou muzikantskou vitalitou. Absolvovala pražskou AMU ve třídě prof. Pavla Štěpána. Už v době studií získala I. cenu v Chopinovské soutěži v Mariánských Lázních, I. cenu v Beethovenově Hradci a diplom finalistky v mezinárodní soutěži v italském Bolzanu. Kromě uměleckého dua, které tvořila s Petrem Příbylem, se věnovala hře v souboru ALMA – TRIO. Svého času působila jako odborná asistentka na pražské AMU. V současné době působí vedle např. Petra Větrovce jako kolegyně Jaroslava Svěceného.

Marie doprovázela Petra již na začátku jeho umělecké kariéry. Svůj první koncert odehráli po skončení Petrovy povinné vojenské služby na samostatném violovém recitálu v umělcově rodném městě, v Jindřichově Hradci. Na programu zazněla *Sonáta pro violu a klavír* Michela Corretta, Schubertova *Sonáta Arpeggione*, *Smuteční hudba* Paula Hindemitha a Rubinsteinova *Sonáta pro violu a klavír*, kterou duo hraje ze všech nejvíce ještě společně s Železného *Koncertem pro violu*. Jejich vystoupení se stalo součástí cyklu Jindřichohradecká nocturna, který měl ve městě velkou tradici, a proto je v současné době tento zvyk opět obnoven. Protože stále obnovovali svůj program, na tomto koncertě představili mimo jiné skladbu anglické virtuosky a skladatelky Rebeccy Clarkové (1886 – 1979). *Sonátou pro violu a klavír* z roku 1919 vytvořila jedno z nejlepších děl pro tento nástroj. Virtuózní lesk obou partů je ve skladbě jen prostředkem

k uměleckému vyjádření hlavní myšlenky díla, a to lásky k životu. Hudbymilovné jindřichohradecké obecnstvo tak dostalo možnost vyslechnout si skladby od barokních mistrů počínaje až po současné autory. Do posledního místa vyprodané koncerty tedy měly ve městě nad Vajgarem neskonalý úspěch. Spolupráce Petra a Marie trvala několik desetiletí.

Dalším z Petrových doprovazečů je prof. František Kůda, se kterým spolupracovali na pořadu „Viola v proměnách století“. Na jejich koncertech tedy mohli posluchači slyšet jak skladby např. J. S. Bacha či Antonia Vivaldiho, ale i kompozice mnohem mladší, jako romantické skladby Ference Liszta, nebo *Sonáty pro violu* již zmiňované Rebeccy Clarke.

František Kůda absolvoval v roce 1968 AMU u prof. Ilony Štěpánkové – Kurzové. Pod jejím vedením se již v roce 1965 stal vítězem Chopinovy klavírní soutěže v Mariánských Lázních. Od té doby se soustavně věnuje koncertní činnosti jako sólista i jako komorní partner řady špičkových instrumentalistů či pěvců. Častá byla spolupráce např. s Evou Urbanovou. Roku 1981 získal dokonce na soutěži v Marknevkirchenu cenu za nejlepší klavírní doprovod. Je známý jak u nás, tak v zahraničí. Koncertoval např. v Německu, Francii, Španělsku, Kanadě, USA a v řadě dalších zemí. František Kůda vyučoval hru na klavír na pražské konzervatoři.

V roce 2011 vznikla zatím nejmladší spolupráce s klavíristou, a to s *Martinem Filou*, se kterým připravují pro posluchače zajímavý a originální program, který bude mít premiéru 1. 5. 2012 v kapli sv. Máří Magdaleny v Jindřichově Hradci².

2. 5. 1. 2 Duo viola - harfa

„Nostalgický souzvuk „osamělých nástrojů“ violy a harfy působí na duši vnímavého posluchače jako potemnělost soumraku, provázená

² [online]. [cit. 2012-02-17]. Dostupné z: <http://www.jh.cz/redakce/index.php?subakce=akce&lanG=cs&misto=2763&mesic=5&zvolenyCas=1335866400&>

*konsonantních rytmem krůpějí ticha. Elegická vnímavost a vroucnost violy spolu s melancholicky zvonivou ozvěnou harfy vytvářejí nostalgický pocit nereálného, snového spojení večera a rozbřesku, mezi nimiž vyvstává tajemná klenba noci (...)*³. Jaroslav Vanča dokonale vystihl neobyčejné spojení dvou neobvyklých nástrojů a charakterizoval tak pocit, který mohou posluchači zažít na jejich koncertech a uniknout tak alespoň na chvíli za hranice všedních dnů.

Petr Příbyl začal roku 1989 spolupracovat s harfistkou Ivanou Pokornou a založil tak duo dnes již s dvacetiletou tradicí. Dříve připravovali komponované pořady a spolupracovali tak společně např. s Evou Jakoubkovou, Martou Vančurovou nebo Janem Kačerem.

*Ivana Pokorná*⁴ se narodila v roce 1962 v Olomouci. Začala hrát na harfu na konzervatoři v Kroměříži, odkud přešla na konzervatoř do Prahy, kde studovala v harfové třídě profesorky Libuše Váchalové. Pod jejím vedením v roce 1983 absolvovala a v témže roce byla přijata do Orchestru opery Národního divadla v Praze. Kromě orchestrální činnosti se věnuje komorní hře. V Národním divadle založila kromě dua s Petrem Příbylem i duo s názvem Consonanta s flétnistou Liborem Mikule. Byla členkou souboru Musica Bohemica a od roku 1986 Rožmberské kapely, kde hrála na různé historické nástroje na koncertech u nás i v zahraničí. Nejrůznější úpravy pro dvě harfy lze slyšet v podání souboru Arpaduo ve složení Ivana Pokorná a Barbora Váchalová. Ráda spolupracuje i s muzikanty jiných žánrů, např. s Jiřím Stivínem, s kapelou Nerez a s kapelou Čechomor v projektu Proměny. V plzeňském rozhlase natočila *Koncert pro harfu a smyčce* Zdeňka Lukáše, který také provedla ve světové premiéře.

Petr s Ivanou spolu uvedli nespočetné množství koncertů, na kterých představili skladby nejrůznějších autorů, jako např. Sonáty Michela Correta, Suity J. S. Bacha, Sonáty H. Ecclese, ale i skladby mladší, mezi nimi skladby Zdeňka Lukáše nebo Moniky Stadler. Na koncertech hráli i populární hudbu,

³ Vanča, Jaroslav: Nové zpěvy Vánoční aneb Štědrý den Dona Quijota [booklet], 1993, MERCURY

⁴ Národní divadlo. [online]. 2008 [cit. 2012-01-19]. Dostupné z: <http://www.narodni-divadlo.cz/Default.aspx?jz=cz&dk=umelec.aspx&ju=12995>

a to písně Simona a Garfunkela. Jejich dlouholetá spolupráce je přivedla na nápad natočit CD, na kterém budou ty nejlepší skladby z jejich koncertů zaznamenány.

CD s názvem *Dialog harfy s violou* vzniklo v roce 2004. CD vydané Kubešovým hudebním vydavatelstvím bylo pokřtěno 27. 7. 2004 na jindřichohradeckém Státním hradu a zámku a po samotném křtu provedeném sponzory CD následoval celovečerní koncert. Sami interpreti album s nadsázkou nazývají „mostem přes rozbouřené hudební vody“, protože vedle skladeb Vivaldiho, Telemanna či např. Zdeňka Lukáše nebo vídeňské harfistky Moniky Stadlerové, na CD najdeme úpravy písní Simona a Garfunkela (*Bridge over Troubled Water, Scarborough Fair, The Sound of Silence*). To, že se ocitly tyto písničky na albu, vysvětluje Petr Příbyl následovně: „*Jedná se o směsku jejich nejznámějších písniček. Časem jsem zjistil, že rocková a folk-rocková hudba je úžasná klasika, a jednotlivé skladby v provedení violy a harfy zní jako volné věty z vážných skladeb (...)*“⁵. Na otázku „máte dojem, že je na desce stále co vylepšovat, nebo jste s konečným výsledkem stoprocentně spokojen“, odpověděl Petr takto: „*Vždycky si při poslechu svých věcí říkám – tohle by šlo udělat trochu jinak...Běžný posluchač však zřejmě místa, která bych opravil, ani nepozná. Důležité je říci si jednoho dne dost! Tohle je poslední verze. Se zvukem desky jsem spokojen a bez výhrad (...)*“⁶.

Vzniklé album by se dalo popsat jako kultivovaná a lehce melancholická poklona hudebním oblíbeným protagonistů nahrávky.

2. 5. 1. 3 Duo viola – varhany

Do Petrova hudebního života vstoupila hned na začátku jeho kariéry velká hudební osobnost, se kterou založil umělecké duo ve složení varhany –

⁵ Dialog harfy s violou. *Jindřichohradecký deník*. 2004.

⁶ Dialog harfy s violou. *Jindřichohradecký deník*. 2004.

viola. Od roku 1985 spolupracoval celé tři roky s virtuosem varhanní scény, s Jaroslavem Tůmou.

*Jaroslav Tůma*⁷ se narodil roku 1956 a je českým varhaníkem, cembalistou, hráčem na klavichord a kladívkový klavír. Na AMU studoval u největších profesionálů ve svém oboru, a to u Prof. Milana Šlechty (varhany) a Prof. Zuzany Růžičkové (cembalo). Je nositelem prvních cen v soutěžích ve varhanní improvizaci v Norimberku v roce 1980 a v holandském Haarlemu v r. 1986. Dále se stal laureátem řady interpretačních varhanních soutěží, např. v Linci v r. 1978, v soutěži Pražského jara v r. 1979, v Lipské bachovské soutěži v r. 1980 a mnoha dalších. Bohatá koncertní činnost zavedla Jaroslava Tůmu do většiny zemí Evropy včetně Islandu, do USA, Japonska, Singapuru a Mongolska. Jaroslav Tůma je velkým popularizátorem hudby barokního skladatele J. S. Bacha. V letech 1990 – 1993 uskutečnil v Praze projekt, kdy během 21 koncertů provedl jeho celé varhanní dílo. Za uskutečnění krásné myšlenky představit posluchačům celý varhanní repertoár obdržel Výroční cenu Nadace Českého hudebního fondu. Na klavichordu přednesl několikrát souborně Bachův *Dobře temperovaný klavír*. K 250. výročí úmrtí J. S. Bacha v r. 2000 nastudoval také cembalové *Goldbergovy variace* (provedeny mj. na Pražském jaru, v Bayreuthu, ve Stralsundu a na Haydnovských slavnostech v Dolní Lukavici). V minulosti spoluúčinkoval při různých příležitostech doma i v zahraničí s řadou výjimečných sólistů, ať již zpěváků či instrumentalistů, např. s Gabrielou Beňačkovou, Evou Urbanovou, Plácidem Domingem, Josephem Malowanym, Romanem Janálem, Franzem Brüggem a mnoha dalšími.

V repertoáru Jaroslava Tůmy najdeme skladby všech stylových období. Zejména ve varhanní tvorbě se věnuje interpretaci soudobé hudby českých autorů, např. Petra Ebena nebo Klementa Slavického. České skladby reprezentuje jak u nás, tak i v zahraničí. Jaroslav Tůma je docentem na Hudební fakultě AMU v Praze. Kromě pedagogické činnosti často usedá

⁷ Jaroslav Tůma. [online]. 2009 [cit. 2012-01-19]. Dostupné z: <http://www.jaroslavtuma.cz/index.php?p=zivotopis&site=default>

do křesla porotce nejrůznějších varhanních či cembalových soutěží, jako jsou např. Mezinárodní soutěž Pražské jaro, Mezinárodní varhanní soutěž Opava 2002, Soutěž Johanna Pachelbela v Norimberku, Internationaal Orgel Improvisatieconcours v holandském Haarlemu či Soutěž Georga Muffata v rakouském Schläglu.

První důležitý koncert, který Jaroslav Tůma provedl s Petrem Přibylem, se uskutečnil v rámci festivalu *Jindřichohradecká nocturna*. V srpnu roku 1985 se v kostele sv. Jana Křtitele konal jejich společný koncert, na kterém uvedli díla z per autorů, jakými jsou J. Kř. Kuchař, J. S. Bach nebo G. Ph. Telemann. Během jejich tříleté spolupráce se jejich program neustále obměňoval a zahrnoval i díla soudobých autorů, jako např. skladby Zdeňka Lukáše. Ten přímo pro tyto dva nástroje zkomponoval skladbu *Meditace pro violu a klavír* op. 128, která byla mimo jiné provedena i v rámci cyklů koncertů pořádaných v jihočeském městě Třeboň. Protože je Jaroslav Tůma mistrem improvizace, bylo součástí jejich vystoupení i improvizování na témata daná obecně. Jedním z posledních společných koncertů byl závěrečný koncert 16. ročníku Vltavotýnských varhanních koncertů, na kterém se kromě nastudovaných skladeb představila i dlouholetá přítelkyně a kolegyně Petra Přibyla, Eva Jakoubková. Po ukončení spolupráce s Jaroslavem Tůmou vstoupila do Petrova koncertního života další hvězda ve svém oboru, varhanice Zuzana Němečková. Společná koncertní činnost začala počátkem 90. let a trvá dodnes.

Zuzana Němečková se narodila v Kladně. Protože byla od mala velkým hudebním talentem, rozhodla se, že svůj život věnuje hudbě, a proto nejprve vystudovala konzervatoř v Praze a poté AMU v témže městě. Již v mládí patřila k nejlepším, a proto se jí dostalo mnoha národních i mezinárodních ocenění. Za zmínku jistě stojí cena v soutěži mladých varhaníků v roce 1978 v Opavě, diplom z mezinárodní varhanní soutěži „In memoriam Ferenc Liszt“ v roce 1983 v Budapešti, česné uznání v Interpretační soutěži v roce 1984 v Brně nebo třetí cena a titul laureáta v mezinárodní varhanní soutěži Pražské jaro 1984. V současné době se kromě pedagogické činnosti věnuje koncertování po celé České republice

i v zahraničí. Spolupracuje také s komorními a symfonickými orchestry. Velmi cenné jsou její nahrávky pro Český rozhlas a televizi.

V duu s Petrem Příbylem pravidelně představují skladby starých mistrů. Nejčastěji v jejich repertoáru najdeme skladby J. S. Bacha, G. Ph. Telemanna nebo A. Vivaldiho. Jejich zatím poslední koncert se konal před vyprodaným hledištěm na podzim roku 2011 v chrámu sv. Mikuláše v Praze.

2. 5. 1. 4 Duo viola – housle

Nástrojová kombinace houslí a violy v sobě skrývá jedinečnou a nezaměnitelnou barvu zvuku, kterou tvořil i Petr Příbyl se svými kolegy. Jeho první koncertní spolupráce nastala nedlouho po ukončení studií na AMU, a to s předním českým houslistou Jaroslavem Svěceným.

*Jaroslav Svěcený*⁸ je výraznou osobností české hudební scény. Již při svých studiích na pražské konzervatoři a následně na AMU u prof. Františka Pospíšila a prof. Václava Snítla započala jeho kariéra sólového hráče. Svou pílí a snahou se propracoval mezi přední české houslisty a zároveň se stal i popularizátorem houslové hry. Díky svým televizním, rozhlasovým a koncertním projektům přitahuje k hudbě publikum všech věkových kategorií. Jeho početná koncertní turné a festivalová vystoupení obsáhla USA, Kanadu, celou Evropu, Brazílii, Kubu, Turecko, Izrael, Egypt, Libanon, Jordánsko, Spojené arabské emiráty, Saudskou Arábii, Indii a mnoho dalších zemí. Jaroslav Svěcený doposud natočil 40 CD s díly světových a českých autorů. Jako první český houslista nahrál kompaktní disk pro *SONY CLASSICAL*. V roce 1996 mu byla udělena prestižní cena Masarykovy akademie umění za tvůrčí uměleckou činnost. Je také uznávaným znalcem historie a stavby houslí. Jeho koncertní projekt pod

⁸ Jaroslav Svěcený. [online]. 2012 [cit. 2012-01-19]. Dostupné z: <http://www.sveceny.cz/cv.html>

souhrnným názvem "VIOLINO" představuje mistrovské housle významných houslařů 17. až 20. století.

V srpnu roku 1985 byl v Praze uspořádán koncert orchestru Puellarum Pragenses, se kterým jako sólisté vystoupili Jaroslav Svěcený na housle a Petr Příbyl na violu. Pod vedením dirigenta Leoše Svárovského provedli třívětou *Koncertantní symfonii Es dur pro housle, violu a orchestr* (KV 364) Wolfganga Amadea Mozarta. Na tomto koncertě byla mimo jiné ještě představena *Smuteční hudba pro violu a smyčce* Paula Hindemitha a *Telemannova Suita F dur pro dva lesní rohy a orchestr*. Jako sólisté se tehdy představili Tomáš a Jaroslav Secký, kteří jsou členy Orchestru opery Národního divadla v Praze. Spolupráce s dalším významným houslistou nastala v roce 2006, kdy do města nad Vajgarem zavítal přední český hráč na tento nástroj, Václav Hudeček.

Václav Hudeček⁹ se nepochybně řadí k nejlepším interpretům na našich i zahraničních podiích. Jeho velký talent ho již jako patnáctiletého chlapce dovedl na londýnská podia, kde 12. listopadu 1967 vystoupil na koncertu s Royal Philharmonic Orchestra. Mezi posluchači seděl i legendární David Oistrach, který Hudečkovi předpověděl velkou budoucnost a nabídl mu pedagogickou pomoc, a tak se v letech 1970 – 1974 stal Hudeček jeho žákem. Od svého londýnského debutu vystupoval po celém světě na nejprestižnějších podiích (Carnegie Hall, Royal Festival Hall, Suntory Hall, Osaka Festival Hall, Sydney Opera), s nejlepšími světovými orchestry (Berliner Philharmoniker, Cleveland Symphony Orchestra, Gewandhaus Leipzig, Moskevská státní filharmonie). Václav Hudeček se interpretačně věnuje nejen hudbě starých mistrů, ale rozšiřuje si své repertoárové spektrum i o díla 20. století (Janáček, Prokofjev) a soudobých českých autorů (Fišer, Mácha). Přestože nepůsobí jako pedagog na žádné hudební škole, stará se o nastupující českou interpretační generaci každoročním pořádáním letních hudebních kurzů v Luhačovicích.

⁹ Václav Hudeček. [online]. 2000 [cit. 2012-01-19]. Dostupné z: <http://www.vaclav-hudecek.cz/zivotopis.htm> [online]. 2009 [cit. 2012-01-19].

Do Jindřichova Hradce zavítal Václav Hudeček na druhý ročník festivalu *Magická viola* Petra Přebyla. Nebyla to ale jeho první návštěva tohoto města. Jako mladý nadějný interpret zde v roce 1969 vystoupil na koncertě laureátů hudebního festivalu *Concertino Praga*, na což vzpomíná i jeho kolega Petr Přebyl: „*Vaškovi jsem připomněl, že když ve svých 16 letech zavítal jako vítěz mezinárodní rozhlasové soutěže Concertino Praga do J. Hradce, směl jsem mu předat coby jeho velký obdivovatel a žák zdejší „lidušky“ květinu (...).*“¹⁰

Po 37 letech se a vrátil na jindřichohradecká pódia, a to na festival zaměřený na 250. výročí narození Wolfganga Amadea Mozarta. Při této příležitosti byla provedena *Koncertantní symfonie Es dur pro housle a violu a orchestr* ve spolupráci s orchestrem *Virtuosi Pragenses*. Do programu byly zařazeny i další Mozartovy skladby, mezi nimi *Malá noční hudba* (KV 525), *Symfonie č. 29 A dur* (KV 201) nebo *Divertimento D dur* (KV 136). Celý koncert se konal ve Španělském sále Státního hradu a zámku v Jindřichově Hradci.

2. 5. 2 Umělecká tria

2. 5. 2. 1 České smyčcové trio

Po úspěšném konkurzu do Národního divadla dostal Petr další příležitost získat nové zkušenosti v oblasti komorní hry. Tehdejší koncertní mistr Národního divadla Jan Krejčí ho oslovil pro jeho výborné hráčské schopnosti a nabídl mu angažmá v Českém smyčcovém triu¹¹ (zal. 1979), které navazuje na tradici Smyčcového tria Národního divadla vzniklého v roce 1974. Ve složení Jan Krejčí – housle, Petr Přebyl – viola a Marie Hixová – violoncello společně strávili téměř čtyři koncertní sezóny a za tu

¹⁰ P. Přebyl: Hudečkovi jsem přinesl květinu. *Jindřichohradecký deník*. 2006.

¹¹ České smyčcové trio. [online]. 2003 [cit. 2012-01-19]. Dostupné z: <http://www.musica.cz/static/cst/index.html> [online]. 2012 [cit. 2012-01-19].

dobu uspořádali nespočet koncertů. Jejich první společné vystoupení se uskutečnilo v Středočeské galerii v Praze při příležitosti výstavy sochaře Jeana Peirra Dantana. Představili se také například komorním koncertem z cyklu Jindřichohradecká nocturna v srpnu roku 1986, na kterém zazněly skladby J. Haydna, F. Schbertra nebo L. van Beethovena. Trio mělo ve svém repertoáru také díla V. Felixe, F. V. Kramáře – Krommera nebo J. Matyse.

Trio s již obrovskou tradicí si právem vydobylo své místo nejen mezi pražskými komorními orchestry. Kromě pravidelných koncertů v Praze a v dalších českých městech vystupuje v mnoha zemích Evropy a Asie, zvláště v Japonsku. V jeho repertoáru jsou nejen známá díla světové literatury, ale velkou pozornost věnuje vyhledávání skladeb starých českých mistrů v archivech a muzeích, které uvádí zpět na koncertní pódia. České smyčcové trio se zabývá také interpretací soudobé hudby a uvedlo v život řadu novinek, z nichž některé jsou souboru věnovány. Vytvořilo rozhlasové a gramofonové nahrávky doma i v zahraničí. Vítaným zpestřením koncertů Českého smyčcového tria je jeho spolupráce v kvartetu se sólisty na dechové nástroje nebo klavír. V současné době se trio objevuje na koncertních podiích ve složení Petr Matěják, Jiří Rainiš a Marie Hixová.

2. 5. 2. 2 Trio Příbyl – Němečková – Sulženko

Petr Příbyl, Zuzana Němečková a Jiří Sulženko, jsou jména hudebníků, kteří na čas působili v neobvykle sestaveném triu na jednom koncertním pódiu. Libé tóny violy a varhan na čas obohatil svým zvучným basem Jiří Sulženko. Program tak ozvláštnily např. *Biblické písně* Antonína Dvořáka, Händelovy árie nebo vybrané velice známé spirituály jako např. *To já, ó Pane můj* nebo *Hluboká řeka*. Posluchačům byl tak nabízen hudební zážitek zase úplně jiné dimenze.

Jiří Sulženko patří k předním interpretům operní a koncertní hudby u nás. Svou hudební kariéru zahájil jako kontrabasista orchestru Národního divadla v Praze. Od roku 1991 je sólistou Opery Národního divadla a stálým

hostem Státní opery Praha. Na scénách těchto divadel vystupuje v řadě rolí basového hlasu. K jeho nejvýznamnějším patří role Leporella, Figara, Kecal, Zachariáše, Scarpia nebo Escamilia. S řadou těchto rolí vystupoval i na evropských scénách (např. Kecal v Monte Carlu pod taktovkou dirigenta Zdeňka Mácala nebo Leporello na Jarním festivalu v Bayreuthu). Vystupuje koncertně v mnoha zemích Evropy, v USA, Japonsku, Brazílii a Austrálii, kde spolupracuje s domácími i zahraničními tělesy a dirigenty. V oblasti koncertní tvorby patří k jeho nejvýznamnějším úspěchům vystoupení na festivalech Pražské jaro, v Perthu se stuttgartským komorním orchestrem nebo v Japonsku s Zomuri Nippon Symphony Orchestra, kde spolupracoval s řadou dirigentů jako sir Charles Mackerras, Zoltán Pesco, Zdeněk Košler, Jiří Bělohlávek a s mnohými dalšími.

2. 5. 2. 3 Trio Příbyl – Němečková – Kloubová

Stejně jako předchozím případě, i nyní zmiňované trio vzniklo již z existujícího dua violy a varhan, při jejichž vystoupení opět došlo k obohacení programu zpěvem. Před více než 15 lety začala přispívat do bohatého programu sopranistka Zdena Kloubová. Posluchači měli možnost kromě výrazného zvuku varhan a melancholického tónu violy slyšet i sametově čistým hlasem podané árie J. S. Bacha, G. F. Händela nebo W. A. Mozarta. Největší rozkvět tohoto tria lze pozorovat na konci 90. let, poté koncertní činnost na čas ustala, ale v roce 2011 byla úspěšně obnovena. Nejprve koncertem v rámci festivalu Magická viola VII, na kterém před přeplným publikem prezentovali obnovenou premiéru svého tehdejšího programu, posléze velkým vánočním koncertem v Jindřichově Hradci, kdy je vyprodané hlediště odměnilo zaslouženým potleskem.

*Zdena Kloubová*¹² patří k předním českým pěvkyním. Jako operní pěvkyně nastudovala řadu stěžejních rolí, které po dlouhá léta prováděla jako sólistka Opery Národního divadla. Široký repertoár si vybudovala také v oboru písní, kantát a oratorií. Umělkyně pravidelně hostuje na zahraničních operních a koncertních pódii (Německo, Francie, Itálie, Velká Británie, USA). Spolupracuje s významnými dirigenty (Sir Charles Mackerras, Serge Baudo, Gaetano Delogu, Kurt Masur, Aldo Ceccato, Jiří Bělohlávek, Martin Turnovský) a hudebními tělesy (Česká filharmonie, Symfonický orchestr Českého rozhlasu, Pražská komorní filharmonie, MDR Orchester Leipzig, Liverpool Philharmonic Orchestra, BBC Orchestra London, Chicago Sinfonietta). Od roku 1996 vystupuje pravidelně v Japonsku, kde ji posluchači znají jako Zuzanku a Donnu Elvíru z Mozartových oper, ale také jako sólistku Pražské komorní filharmonie a vánočních koncertů s varhanami. Odborná kritika vyzdvihuje u Zdeny Kloubové především její muzikálnost, temperament, přirozený projev a oceňuje její pěveckou techniku i výrazný herecký talent.

2. 5. 3 Spolupráce s orchestry

Po ukončení studií na konzervatoři a na AMU dostal Petr příležitost již jako mladý začínající umělec, zahrát si s několika významnými symfonickými orchestry v tehdejší Československé republice. První jeho významný koncert se uskutečnil v dubnu roku 1985, kdy se představil jako sólista Symfonického orchestru v Hradci Králové. Pod taktovkou dirigenta Tomáše Koutníka provedl skladbu Sylvie Bodorové (nar. 1954), která má název *Plankty*. Tehdejší představitelka nejmladší skladatelské generace tak představila své dílo z roku 1982, které bylo psáno pro violu a symfonický orchestr. Dvanáctiminutová skladba je návratem k neopakovatelné barvě sólové violy, jak si autorka ověřila a oblíbila při kompozici *Gila, Romel* (1975). Tentokrát

¹² Zdena Kloubová, soprán. [online]. 2012 [cit. 2012-01-19]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/socr/kdojekdo/_zprava/657973

ale začlenila nezaměnitelnou meditativnost tohoto nástroje do orchestrální sazby. Skladba byla původně věnována J. Pěruškovi, který ji s ohlasem na Mladém podiu (1983) tehdy přednesl. Společně s Petrem se při abonentním koncertu na pódiu vystřídal ještě tehdy nejmladší představitel houslové školy Čeněk Pavlík, který vystoupil se Slavíkovým *Koncertem pro housle a moll*.

Další Petrova příležitost koncertovat společně s filharmonií přišla v roce 1991. V programu abonentního koncertu v Poděbradech představil Symfonický orchestr Bohemia předeheru Smetanovy *Prodané nevěsty*, *Symfonii e moll „ Z Nového světa“* A. Dvořáka a v neposlední řadě skladbu soudobého českého autora, Zdeňka Lukáše – *Koncert pro violu a orchestr*. Velice náročného sólového partu se pod taktovkou Jaroslava Šafaříka zhostil Petr Příbyl.

O dva roky později dostal Petr další nabídku, kdy měl jako host Jihočeské komorní filharmonie provést skladbu J. Kř. Vaňhala. V prosinci roku 1993 tak v malebných prostorách Koncertní síně O. Jeremiáše zazněl mimo jiné i *Koncert pro violu a orchestr C dur*. Vše řídil německý dirigent Andreas S. Weiser.

2. 5. 4 Viola a populární hudba

V roce 1999 vydal Petr Janda se svou skupinou Olympic další desku. Tentokrát nesla název *Karavana*¹³. Třináct písní okouzlí posluchače hudbou a převážně i texty frontmana skupiny, Petra Jandy. Některé texty pochází z per Aleše Brichty, Pavla Chrastiny, Miroslava Černého a Ivana Hlase. V albu nalezneme i píseň s názvem *Děťátko*, která je celá dílem Petra Jandy. Píseň se smutným textem, který barvitě popisuje útrapy dětského života, se

¹³ www.bestia.cz. [online]. [cit. 2012-02-17]. Dostupné z: <http://www.bestia.cz/olympic/cs/diskografie/alba/karavana.html>

bohužel dokonale shoduje s osudem, který potkal právě Petra Jandu. Ten se nesnaží skrývat svou bolest, kterou mu život připravil a o všem otevřeně zpívá právě v tomto singlu. V aranži této písně je vypsáno i melancholicky znějící violové sólo. Protože Petr Janda znal již z dřívější doby Petra Přibyla, se kterým spolupracovali na projektu Kulhaví poutníci nebo na mnoha písničkách pro Petru Janů, oslovil právě jeho, aby sólo na violu nahrál na jejich albu právě on.

Na tradičním Vánočním koncertě skupiny Olympic v Lucerně v Praze se tedy právě proto stal jejich hostem, protože tato písnička byla zařazena do playlistu celého velkolepého koncertu.

2. 6 Diskografie

2. 6. 1 Ditters von Dittersdorf

Na koncertech Petra Přibyla téměř vždy zazní skladby rakouského hudebního skladatele konce 18. století, Karla Ditterse von Dittersdorfa. Ne náhodou jsou jeho skladby zařazovány do programu koncertů. Petr, jako rodák z Jindřichova Hradce, má k tomuto hudebnímu skladateli velice blízko. Nedaleko rodného města leží malá vesnice Deštná, kde podle tamější matriky zemřelých zesnul 24. října 1799 na Stillfrýdově zámku na červenolhotském panství právě zmiňovaný význačný skladatel a byl také 28. října téhož roku v Deštné pohřben. Pro připomenutí jeho památky začal Petr studovat jeho skladby, a tak v roce 1993 natočil CD s jeho některými skladbami, které představují jen zlomek Dittersova díla. Na desce vydané agenturou MUSICVARS najdeme *Koncertantní symfonii pro dvojitý bas, violu a orchestr*, *Concerto F dur pro violu a orchestr* a *Divertimento pro housle, violu a violoncello*. Partu sólové violy se ujal Petr Přibyl, který všechny tři skladby natočil ve spolupráci s Jihočeskou komorní filharmonií a dirigentem

Ondřejem Kukalem. Necelá hodina hudby na první poslech okouzlí svou čistotou a schopností přenést posluchače do doby před více než dvěma sty lety. V první skladbě je viola představena jako melancholicky znějící nástroj přesně popisující náladu celé skladby. Vše je podtrženo hlubokým tónem kontrabasů, který tvoří pomyslný rámec celé skladby a dodává jí celistvost. Concerto je stylově starší skladbou. Kromě smyčcových nástrojů zde skladatel využil cembala v podání Miroslavy Svobodové, která stylově vytváří společně s violoncellem basso continuo. Poslední třívětá skladba pro tři smyčcové nástroje patří k mladším Dittersovým skladbám. V některých částech v ní posluchač může slyšet již náznaky romantické hudby. Typické pro celou skladbu jsou střídající se sóla nástrojů, kdy vždy zbylé dva mají doprovodnou funkci. Hudebním režisérem CD byl Zdeněk Zahradník. Křest CD proběhl v Praze 4. 5. 1993 a kmotrem CD byl velkolepý český zpěvák a Petrův dobrý kamarád Petr Novák.

2. 6. 2 *Violové koncerty českého klasicismu*

V pořadí druhé CD s klasickou hudbou spatřilo světlo světa v roce 1995. Pro své další CD si Petr vybral klasicistní české autory žijící ve své době v emigraci. Na disku jsou tedy koncerty A. Stamice, J. A. Bendy a J. Kř. Vaňhala. Skladby ryze klasicistního charakteru Petr nahrál společně s Jihočeskou komorní filharmonií opět pod vedením dirigenta Ondřeje Kukala. Křest CD probíhal hned dvakrát. První se uskutečnil na jindřichohradeckém zámku, kam se Petr vždy rád vrací představit svému městu svou práci. Za přítomnosti zástupců Opery Nova, kteří desku vydali, a herce Jiřího Císlera proběhl křest v zámeckém rondelu, kde se záhy konal i koncert sestavený ze skladeb z CD. Jak sám řekl Petr Přibyl, i tento hudební nosič je věnován městu. Na obalu je obraz od Jiřího Šota, na kterém je vyobrazen pohled do rondelu při koncertu, uvnitř obalu je pak fotografie nočního města. Přesto, že nahrávky vznikaly velice složitě, podařilo se je

vydat a mezi posluchači se dočkaly velkého ohlasu. Druhý křest pak probíhal v Praze na Žofíně.

2. 6. 3 Georg Philipp Telemann - Music for Viola I.

G. Ph. Telemann (1681 – 1767) zkomponoval v roce 1753 dvanáct fantasií pro housle sólo. Na popud cembalistky Zuzany Růžičkové dostal Petr nelehký úkol upravit tyto fantasie pro sólovou violu. Obliba Telemannových skladeb mezi interprety v dnešní době stále stoupá. Jeho skladby jsou totiž melodické a nejsou tak náročné, jak je tomu např. u skladeb Bachových. Přestože jsou Telemannovy fantasie barokním dílem, lze říci, že jsou velice volně pojaté. Důkazem je rozmanitý počet vět jednotlivých fantasií a míšení různých hudebních prvků, především italských, francouzských a německých. Ve spolupráci s dirigentem Petrem Vronským, Zuzanou Němečkovou (spinet), Gabrielou Krčkovou (zobcová flétna) a Komorním orchestrem Národního divadla v Praze, vzniklo tedy v pořadí již třetí Petrovo CD, na kterém lze slyšet skladby komorního charakteru G. Ph. Telemanna, a to *Sinfonii F dur pro zobcovou flétnu, smyčce a cembalo*, *Concerto G dur pro violu, smyčce a basso continuo* a konečně prvních šest upravených Telemannových fantasií pro violu sólo. CD vzniklo v roce 1996 a bylo vydané hudebním vydavatelstvím MUSICVARS.

2. 6. 4 Georg Philipp Telemann - Music for Viola II.

Příbylův druhý „telemannovský“ kompaktní disk v sobě ukrývá tajemství, které se týká starých autorů, ať už se jedná o hudebníky, básníky, spisovatele či výtvarníky. Protože hudba starých mistrů v sobě i navzdory časovému odstupu ukrývá stále dosti sil, i toho CD, které doplňuje sbírku

upravených Telemannových fantazií, najde v tomto proměnlivém světě své posluchače uznávající hodnoty stálé. Telemannova hudba dokáže posluchače přenést do hlubin minulosti, ale umí oslovit i v dnešní současné době.

Na CD plném upravených fantazií, stejně jako na minulém, nechyběla ani skladba komorní, kterou Petr Příbyl nahrál společně s komorním orchestrem Virtuosi Pragenses, pod vedením dirigenta Milana Lajčíka. Společně tak vdechli duši *Suitě D dur pro violu, smyčcový orchestr a cembalo*.

CD vydalo v roce 2000 Kubešovo hudební vydavatelství. Jeho křest proběhl v Praze v říjnu roku 2000 a role kmotra se ujal sám vedoucí skupiny Olympic, Petr Janda.

3 Hudební skladatel a aranžér Petr Příbyl

Skladatelské počiny Petra Příbyla začaly již v útlém dětství. Velký vzor totiž viděl ve svém strýci, Miroslavu Brožovi, ke kterému vzhlížel. Petr se nejprve pokoušel o různé aranže tehdejších hitů, ale se samotným skládáním začal až coby student gymnázia. Hned v prvním ročníku (1970) založil ještě se svými dvěma kolegy skupinu Organum ve složení elektrické klávesy, baskytara a bicí, pro kterou tvořil repertoár. Velice často zhudebňoval texty nejrůznějších básníků, také upravoval klasickou hudbu. Jedním z nejpoblárnějších děl kapely byla zhudebněná Nezvalova *Geneze podivuhodného kouzelníka*. Petrovým dalším velkým vzorem byl Rick Waickman, který má mezi svými díly i skladby velkých forem. Vzal si z něho tedy příklad a vytvořil hned několik oratorií, která měla mezi posluchači značný úspěch. Velkých úspěchů dosáhl i na poli naší popové scény, kdy za spolupráci s vynikajícími textaři, jakými jsou Pavel Šrut, Pavel Vrba, Jaroslav Jakoubek a mnozí další, tvořil písně pro legendy naší hudební scény. Mezi jinými lze jmenovat Petra Jandu, Petra Nováka, Petru Janů nebo Václava Neckáře.

3. 1 *Tři mušketýři*

Tři mušketýři, tak zní název vůbec prvního oratoria Petr Příbyla, který zhudebnil upravené texty Antonína Kašky. Ve snaze o progresi a originalitu tak vznikla rocková skladba inspirovaná dílem a postavami románu Alexandra Dumase. Jedná se o sled písní prokomponovaných s úryvky z románu, které mají za úkol především pobavit diváka. Je rozděleno do sedmi částí s názvy: *Úvod*, *Athos*, *Porthos*, *Aramis*, *D'Artagnan*, *Intermezzo* a *Doslov*. Druhá až pátá část poukazují na různé vlastnosti hrdinů, některé z nich jsou popsány s nadhledem, některé vážněji.

Po hudební stránce je zde snaha komponisty o co největší barevnost zvuku skupiny Satyr, se kterou toto dílo prováděl. Celá skladba je založena na nástrojovém obsazení elektrických kláves, basové kytary, bicích a dechové žesťové skupině.

3. 2 Hirošima

Společné dílo Petra Příbyla a Antonína Kašky, na kterém pracovali téměř celý jeden rok, vzniklo v roce 1982. Po formové stránce lze tento projekt označit jako kantátu, především z toho důvodu, aby hudební forma dokázala plně vystihnout hloubku textu. Jedná se o zhudebnění Hrubínovy poémy, která dle odborníků byla nezhudebnitelná, protože byla psána volným veršem. Přesto oba autoři dokázali, že lze tato úskalí překonat a náročné texty i samotné téma hodnotným způsobem zpracovat. Upravené texty byly kvalitně zhudebněny a doplněny o náležitou instrumentaci. Kantáta byla zpracovávána bez přetvářky, přesto ale nebyla politickou záležitostí. Celá skladba nese pouze zprávu o dni v Praze, kdy byla na Hirošimu svržena bomba. Dílo se dokonce dostalo na Festival politické písně v Sokolově, kde se mu dostalo cti zahájit jubilejní desátý ročník.

Z hudebního hlediska se hojně pracuje s prvky rocku, jedná se tedy o rockovou kantátu. Kantáta je rozdělena na šest částí. Začíná *Introdukcí*, v níž jsou exponována dvě základní témata celé skladby – téma války a téma míru. Po krátkém *Prologu* následuje část s názvem *Zpěv první a poslední* hudebně i textově ukazuje všední den, stejný den, který byl osudový pro Hirošimu. Další částí je *Exploze*, která je ryze instrumentální, a pomocí zvukomalby znázorňuje vlastní výbuch, a rozvádí dvě základní témata z úvodní introdukce. Lze si povšimnout inspirace hudebním skladatelem Richardem Wagnerem. Nejen v této části se totiž objevují příznačné motivy (např. motiv jaderné hrozby), které jsou pro Wagnera charakteristické. Jedinou lyrickou částí této apokalyptické skladby je část s názvem *Země po výbuchu*, která plynule přechází v *Epilog*, kde se objevuje strach

o budoucnost lidstva a víra v člověka. Skladba byla věnována 36. výročí hirošimské katastrofy a 10. výročí úmrtí básníka Františka Hrubína. Dílo pro 3 trubky, 2 pozouny, 2 elektrické klávesy, bicí, kytaru, smíšený sbor, sóla a recitátora nebylo nikdy natočeno, přesto ale provedeno kvalitním hudebním tělesem s výbornými hudebníky. Namátkou lze jmenovat Jana Hálu – hudebního skladatele (vítěze Bratislavské lyry 1981), Františka Bílka – trumpetistu orchestru, Ladislava Štáidla, Tomáše Seckého – hornistu z orchestru Václava Hybše nebo Miroslava Brože – šéfdirigenta bratislavského Tanečního orchestru Československého rozhlasu.

3. 3 *Kulhaví poutníci*

Podle stejnojmenného textu Pavla Šruta je pojmenována deska z autorské dílny Petra Přibyla. Čtrnáct poutavých melodií je doplněno o slova textujícího básníka, překladatele a fejetonisty Pavla Šruta, Jaroslava Vančí a Jaroslava Jakoubka. Původně byl tento projekt připravován pro zpěváka Petra Nováka, který ale ve stejné době pracoval na své desce *Dávné sliby* a nabídku na další sólovou desku tedy odmítl. Petr Novák neodmítl ale úplně, protože na desce nazpíval čtyři písničky. Po dramaturgické poradě s Petrem Jandou z vydavatelství firmy Best I. A. bylo rozhodnuto, že další písničky by mohly nazpívat ostatní pěvecké legendy 60. let. Původně byl seznam potencionálních interpretů velmi široký, vedle Vladimíra Mišíka, Pavla Sedláčka nebo Mikyho Volka připadala v úvahu i např. Yvonne Přenosilová. Z nejrůznějších důvodů se na desce nakonec podíleli zpěvák Lešek Semelka, Karel Kahovec, Petr Janda se svou dcerou Martou Jandovou a již zmíněný Petr Novák. Titulní písničku s názvem *Kulhaví poutníci* nazpíval sám Petr Přibyl.

Konečná podoba projektu vznikala několik let. Některé písně jsou nové, některé dokonce sedm let staré. Texty za tu dobu také prodělaly několik změn spolu s proměnami doby, i když řada nadčasových textů zůstala. Album bylo nahráno v roce 1996 ve studiu A-Propast. Vydavatelem

CD je Best I. A. Petra Jandy. Na desce se kromě již zmíněných hudebníků podíleli i kytarista Vladimír Štefl, baskytarista Marcel Šindelář, v roli bubeníka se představil Franišek Hönig, flétnových a saxofonových partů se zhostil Jiří Hála a smyčcové kvarteto složené z členů Orchestru Národního divadla v Praze.

Rockové album plné originálních neotřelých písniček s obsahově plnými texty přináší české hudební scéně i jeden obrovský hit. Na jeho vzniku se podíleli textař Jaroslav Jakoubek a skladatel a aranžér celého CD Petr Příbyl. Píseň s romantickým názvem *Nějak se vytrácíš, má lásko* nazpíval zpěvák skupiny Olympic, Petr Janda, který tak vdechl život jedné z nejkrásnějších rockových balad za posledních několik desetiletí. Kromě poutavé a chytlavé melodie má písnička velice zajímavý text. Vznikl poté, co se J. Jakoubek pohádal se svou ženou Jiřinou. Odešel domů a ráno ležela na stole báseň, která začínala slovy: „*Nějak se vytrácíš má lásko...*“. Původní text (viz přílohy) má na rozdíl od písně smířlivý charakter. Písnička měla mezi posluchači ohromný úspěch. Často se ozývala z rádií a dokonce se umísťovala na prvních příčkách hitparád. V roce 2006 se stala nejoblíbenější písničkou fanoušků Olympicu. Píseň, kterou Olympic pouze převzal a hraje ji, překonala i takové hity jako „Osmý den“, či „Jasná zpráva“.

3. 4 Jaroslav Jakoubek

Profilová deska Jaroslava Jakoubka vznikla asi dva a půl roku po jeho smrti. Během svého života se bohužel tohoto počínu nedostal, protože stejně jako mnozí další zažíval v sedmdesátých a osmdesátých letech nevděčnost textařského řemesla a jeho texty nesměly být veřejně prezentovány. Mimo jiné celé záležitosti přispěl i fakt, že v roce 1968 organizoval protestní vystoupení zpěváků pop-music na Pražském hradě. J. Jakoubek svou osobností reflektoval a reprezentoval jinou dobu, než je ta dnešní uspěchaná. Důkazem toho je mnoho šansonů s dlouho promyšleným textem.

Jakoubkovi šlo v jeho písních především o sdělení, a proto se hudba vždy podřizovala textům, vždy ale dokázala vystihnout podstatu samotného slova. Proto byl Jakoubek jakousi personifikací české šansonu. Jeho písně zpívala celá plejáda hvězd naší populární hudby 60. let, mezi nimi byli Marta Kubišová, Waldemar Matuška, Václav Neckář, Eva Pilarová nebo Karel Gott.

CD s Jakoubkovými texty vyšlo z aktivity jeho o generaci mladších přátel. Ještě za jeho života začali Petr Příbyl a Vladimír Štefl zhudebňovat texty a výsledné tvary nazval ještě sám textař jako rockové šansony.

Petr Příbyl je autorem pěti skladeb, navíc se na desce podílel aranžérsky, dramaturgicky a interpretačně prostřednictvím vlastní studiové skupiny. Producentská pomoc přišla od Antonína Kašky, díky jehož pomoci se podařilo zapůjčit originální nahrávky s Jakoubkovými texty od České televize a Českého rozhlasu z let 1963 – 1983, které tvoří polovinu rozsahu CD a také ve studiu Českého rozhlasu Plzeň nahrát v soudobém Příbylově pojetí jeho druhou polovinu. Tak vznikl v roce 1996 hotový kompakť, který vydalo vydavatelství AVIK ve spolupráci s Uměleckou agenturou Antonína Kašky.

Interpreti, kteří pěvecky spolupracovali na natočení Jakoubkova CD, nebyli rovněž vybráni náhodně. Všichni zpěváci byli lidé, kteří si za jeho života byli velice blízcí. Kromě jiných se na CD objevuje hlas Václava Neckáře, Petra Nováka a především Ljuby Hermanové, která ve svém pojetí nejlepších Jakoubkovým šansonů (*Smutný představení, Herecký šanson*) dosáhla ideálního souznění s jeho hudbou i textem zároveň.

Perlou celého projektu je televizní nahrávka *Písně o mrtvé vodě* z roku 1991 v interpretaci samotného autora. V interpretaci Václava Neckáře pak na CD zazní píseň s posledním Jakoubkovým textem. Píseň zhudebněná Petrem Příbylem nese název *Čekání na godota*, ve které je cítit i osobní vztah obou autorů.

3. 5 *Nové zpěvy Vánoční aneb Štědrý den Dona Quijota*

3. 5. 1 Charakteristika díla

Nové zpěvy Vánoční vznikly v roce 1984, ve kterém se dočkaly své koncertní premiéry. Hudební skladatel a aranžér Petr Příbyl tehdy zhudebnil poetické texty Jaroslava Vanči. Sami autoři své dílo nazvali nejprve Hladové zpěvy o Štědrém večeru a až po čase dostalo současný název. Autoři též popisují své „Nové zpěvy Vánoční“ jako moderní parafrázi středověkých vánočních her. Parafrází proto, že doba, ve které vznikly, byla ve své podstatě dobou vyprázdněných idejí.

Rockové oratorium o 9 zpěvech spojuje břehy rockové a vážné hudby. Je aranžérsky nesmírně pestré, především ve skladbě *Štědrého dne ráno*, kde se naplno prosazují bicí. Emočně velice silnou skladbou je i *Stařec a město* s citlivým violovým partem, které je klíčová jak hudebně, tak i obsahově. Don Quijote se zde opět obrací ke svému nekonečnému boji s větrnými mlýny civilizace korumpující pravé významy posvátných slov. Celé oratorium je totiž příběhem novodobého Dona Quijota situovaného do časů předlistopadového „temna“. Českou krajinou prochází jeho zapomenutá postava hledající původní a nezkraslený význam Vánoc, z tématu vystupuje akorát závěrečné Postludium vřazené coby pokorná vzpomínka na tehdy nedávno zesnulého textaře Jaroslava Jakoubka. Don Quijote se na své cestě setkává se vším tím předvánočním shonem a ruchem, s hlučným nánosem civilizace, pod nímž hledá radost a nevinnou krásu autentických dětských Vánoc.

Nové zpěvy Vánoční mají bohaté nástrojové obsazení. Kromě dvou sólových zpěváků, recitátora, vokálního kvartetu a dětského sboru jsou dílem pro 3 trubky, 2 lesní rohy, 2 pozouny, flétnu, violu, klávesové nástroje, elektrickou, španělskou a basovou kytaru, bicí nástroje a percussion. Po obsahové stránce jsou bohaté na jedinečné básnické obraty jako např. „...krása vydívaná, cit odevzdaný...“.

Dílo se dočkalo i svého zvěčnění na hudební nosiče, díky vydavatelství Mercury, a tak 21. prosince 1993 proběhl v divadelním sále Střelnice v Jindřichově Hradci křest CD a MC. Kmotříčkou byla manželka zpěváka Petra Nováka, Eva Jakoubková. Sólových pěveckých partů se zhostili sám autor Petr Příbyl, operní zpěvačka Národního divadla Ivana Picková, svérázný baskytarista Vladimír Štefl a Václav Neckář, který se ke svému partu vyjádřil následovně: „ *Když jsem si četl text, zaujala mne postava, která se jmenovala Štědrodenník Blouda. To bych mohl být já, řekl jsem si a začal o tom vážně uvažovat. Nakonec mne to vzalo za srdce. Je to něco jiného, než jsem běžně dělal (...).*“¹⁴ Mluvených pasáží se ujal herec Divadla Josefa Kajetána Tyla v Plzni, Antonín Kaška.

3. 5. 2 Rozbor skladby

3. 5. 2. 1 Preludium

Preludium je jakousi počáteční poémou, po strukturální stránce členěnou na dvě rozdílné části. Na jedné straně stojí recitátor, který nás vtahuje do děje středověkých vánočních her, a na té druhé zpěvák, který je v roli současného člověka a popisuje tehdejší předvánoční dobu 80. let.

Celé oratorium začíná recitací, která posluchače uvádí do vánoční atmosféry středověku a popisuje je jako dionýské slavnosti. Celá recitace je podkreslena charakteristickým zvukem zobcové flétny, která ještě více umocňuje dobovou atmosféru. Po ukončení recitace přichází první zpěvákovy tóny, které nás přivádí do big beatu s ostře znějícími trubkami, jež se ne náhodou podobají fanfárám ze slavných komunistických písní. Soudě podle celého obsahu oratoria, byl tento skladatelský počín jedním z autorových záměrů. Po dvanácti zpěvákových verších nastupuje opět

¹⁴ *Netradiční zpěvy vánoční.* Telegraf, 1993

recitace podkreslená zobcovou flétnou, hrající znovu téma, které zaznělo na začátku celé skladby. V závěru celého Preludia přichází jakési smíření s dobou a situací, která vládla. Že to nebyla doba pro život příznivá, vystihuje i jeden z veršů: „*Dnes národ na básně jak na smrt zapomněl.*“ Zpěv podkresluje pouze klavírní doprovod, který již připravuje nástup další části oratoria.

3. 5. 2. 2 Prolog adventní

Vyjma několika taktů, se tato část oratoria pohybuje v tónině D dur v čtyřčtvrťovém taktu. Zpěv je rozdělen na dvě části. První část obsahuje rozsáhlou introdukci, která připravuje témata odvozená v druhé části, kde se již objevuje zpěv a krátké mezihry.

Introdukce začíná desetitaktovým vstupem rolniček podbarvených zvukem elektrických kláves. V 11. taktu se přidávají fanfáry, které jsou předepsány v partu lesních rohů a připravují tak první téma (Ukázka č. 1), které přebírá flétna. Téma je šestnáctitaktové, jeho předvětí končí na dominantě a ve druhém zpěvu i v celém oratoriu se objeví hned několikrát.

Ukázka č. 1

Po čtyřtaktové spojce, ve které dominují bicí nástroje, téma flétny přebírají pozouny a doslovně ho zopakují. Bezprostředně poté přichází další téma (Ukázka č. 2), které je pozměněnou variací tématu prvního. Objevuje se zde změna taktu z celého na tři osminový, která dává novému tématu další rozměr. V dvaceti taktech je představeno opět flétnou a je po stránce

hudební barvy obohaceno o zvuk cembala. Po ukončení nastupuje elektrická kytara s improvizovaným sólem, které je inspirováno druhým tématem. Je šestnáctitaktové a v druhé polovině zaznívají opět fanfáry lesních rohů, které již signalizují příchod cody a začátek druhé části zpěvu. Po sólu elektrické kytary přichází šestnáctitaktová coda, která je v subdominantní tónině, v G dur.

Ukázka č. 2

Po čtyřtaktové spojce, která je v partu klavíru hrající rozklady akordu D dur, následuje zpívaná část celého druhého zpěvu a orchestr je situován do doprovodné role. V prvních šestnácti taktech melodie čerpá z prvního tématu introdukce a je doprovázena pouze klavírem. Následuje jednotaktová spojka, která přivádí pozměněnou melodii čerpající z tématu druhého. Přidává se již celý orchestr, ve kterém dominují elektrické kytary a bicí. Po 22 taktech přichází šestnáctitaktová mezihra, která je psána do partu lesních rohů (Ukázka č. 3) a která je ve zpěvu ještě dvakrát v několika modifikacích zopakována. Po mezihře přichází znovu 22 taktů harmonicky shodných s druhým tématem introdukce a po nich opět mezihra, tentokrát o polovinu taktů zkrácená. Po ní se objeví melodie, která již zazněla na začátku zpívané části druhého zpěvu. Poté již přichází čtrnáctitaktová dohra, která je opět v subdominantní tónině, v G dur.

Ukázka č. 3

Obsahově je v textu obsažena zmínka o době vánoční. Lidé se připravují na oslavu Vánoc, na příchod Štědrého dne a změnu, která alespoň na okamžik nastane v jejich životě, což dokazuje i část textu zpěvu: „...zázrakem, jenž se večer stane, změní se v ostrovy pokladů...“. Text také pojednává o tom, jak i navzdory tehdejší době je nutné zanechat tradici Vánoc a mladším generacím tento svátek zachovat ve své dětské kráse: „...A proto v zájmu svých dětí, se do nich zpátky vraťme po paměti a při tom zůstaňme v té věkem nastřádané mlze...“.

Vzorec celého prvního zpěvu je následující:

I								A						
i ₁₀	i ₈	a ₁₆	s ₄	a ₂₀	a ₁₆	k ₁₆	s ₄	b ^{a1} ₁₆	s ₁	b ^{a2} ₂₂	m ₆	b ^{a1} ₂₂	m ₈	K ₄
D dur							G dur	D dur						G dur

3. 5. 2. 3 Štědrého dne ráno

Celý zpěv začíná kadencí (Ukázka č. 4), kterou hraje příčná flétna, posléze se k ní přidá flétna druhá a kadence je hrána v kánonu. Melodie této pasáže je poté použita několikrát v celém zpěvu, kde podkresluje recitované části. Po čtyřtaktové kadenci přichází recitace v délce 18 taktů, ve kterých je představena i harmonie celého zpěvu. Celou recitaci i s doprovodem elektrických kláves doplňuje melodie z kadence, vokál a rytmus bicích (Ukázka č. 5).

Ukázka č. 4

Ukázka č. 5

Poté přichází osmnáctitaktová spojka, která opět kopíruje harmonii celého zpěvu. Zde se již naplno prosazuje rytmus bicích (Ukázka č. 6), který provází již celou třetí část oratoria. Opět zní téma z kadence, tentokrát v lesních rozích. Ve 41. taktu nastupuje zpěv mužského partu, který trvá 26 taktu a do kterého je vložena čtyřtaktová recitace jako spojovací oddíl. V prvních šestnácti taktech se totiž melodie pohybuje v tónině G dur s přesahem do tóniny B dur, po spojce nastupuje část začínající v d moll, která zmoduluje do paralelní D dur. Následujících 16 taktů patří ženskému zpěvu v tónině G dur a po čtyřtaktové flétnové mezihře inspirované počáteční kadencí následuje druhá část ženského partu v tónině d moll, opět s přesahem do D dur. Tímto skončí zpěvná část třetí části a následuje osmitaktová mezihra ve formě zrytmizované kadence. Celý třetí zpěv končí recitací v rozsahu 18 taktů, kdy se v předposledních dvou taktech ještě přidávají lesní rohy hrající část kadence. Úplný konec patří příčné flétně, která svou jednotaktovou dohrou vrací celý zpěv do tóniny G dur.

Ukázka č. 6

Po stránce významu mluví tento zpěv o dětské fantazii a naivitě, která je spojena s příchodem svátků vánočních. Je také řeč o zklamání, které přinese postupné pronikání do reálného světa: „ *Až fantazie překračuje jejich chybějící obzor, té naděje v ní toho zklamání budoucího*“. Zpěv poukazuje také na to, že dospělí ale snadno zapomenou zážitky z dětských let a jen stěží si dokážou navodit opět pocit, jenž měli jako malí: „ *Není nám dáno prodloužit kouzlo chtěné, když dospělý tak snadno zapomene*“.

Ukázka č. 8

Po představených tématech přichází osm taktů ženského zpěvu, který provází celý první díl a jehož melodie harmonicky vychází z druhého tématu. Následuje osmitaktová mezihra, která doslovně zopakuje druhé téma a je doplněna o průrazný tón příčné flétny, která zopakuje svůj motiv ze začátku zpěvu. Následných osm taktů přináší opět ženský zpěv, který je doslovně zopakován z předchozí části, a po nich následuje opět mezihra, která je po motivické stránce opět doslovným opakováním druhého tématu, avšak je bohatší po stránce hudební barvy. Přidává se zvuk elektrické kytary, lesních rohů, svůj podíl zde mají i bicí nástroje, a v závěru dílu A se přidávají i rolničky a trianpl, který celý díl ukončí.

Díl B začíná osmitaktovou introdukcí, která za zvuku elektrické kytary za podpory bicích představí poslední téma (Ukázka č. 9) čtvrtého zpěvu, a to v mollové tónině.

Ukázka č. 9

V této části, která je velice hybná až expanzivní, lze nalézt časté střídání tónin z e moll do stejnojmenné G dur a naopak. Pestrost celého dílu zaručí i častá změna barvy hlasu při zpěvu. Po nastoupení zpěvu lze slyšet melodii, která harmonicky kopíruje téma elektrické kytary, po ní nastupuje ženský zpěv inspirovaný dílem A a je opět v tónině G dur. Dalších 8 taktů převede melodii zpět do e moll a opět lze slyšet mužský hlas. Po 24 taktech zpěvu, které mají gradační tendenci, se v dílu B zopakuje téma elektrické kytary ze začátku této části. Vrcholem je šestnáctitaktové kytarové sólo s mnohými zvukovými efekty, které přivádí ještě jednou 24 taktovou zpěvnou část, jež

celému dílu B dodá potřebnou náladu. Následuje zklidnění celého dílu a tím i možnost nástupu dílu A', který má ve zkrácené formě poklidný charakter dílu A. Zazní opět téma flétny, po něm následuje zpěv, který podkresluje zpěv dětského sboru a dotváří tak charakteristickou barvu tónu. Následuje čtyřtaktová malá coda inspirovaná flétnovým tématem ze začátku celého zpěvu.

Obsahově je tento zpěv bohatý na metaforická přirovnání. Lze soudit z veršů, jako např.: „*Stromek je mrtvý vyslanec živoucích smrků v říši lidí*“. Celý zpěv má charakter zápasu dvou sil, jak po stránce hudební, tak po stránce významové. Celý text jde ruku v ruce s rázem hudby. Probíhá zde konflikt mezi ideou, kterou představuje ženský zpěv, a holou skutečností v podání mužského hlasu. Ženský zpěv jakoby mateřsky zachraňuje podstatu vánočních obyčejů a celé povahy prosincového svátku. Vypovídá o tom i několik veršů: „*balíme dárky do pozlátka*“, „*nasává čich a zrak jen hltá a chuť se sbíhá k večerí*“ nebo „*k té velké radosti nad malým Jezulátkem*“. Mužský part se naopak snaží vrátit vše do reálného života a odstranit veškerou naivitu a naději. Smiřuje posluchače s pravdivou skutečností, kterou přináší doba. Dokazuje to opět několik veršů z čtvrtého zpěvu: „*zas sytý hladovému nevěří*“, „*kapr nepromluví mrtvý ani živý a sníh že nepadá než tiše*“.

Formový vzorec čtvrtého zpěvu je:

A						B										
i ¹ ₄	i ² ₄	a ₈	m ¹ ₈	a ¹ ₈	m ¹ ₈	l ³ ₄	b ₈	b ¹ ₈	b ¹ ₈	k ₈	s ¹ ₁₆	b ¹ ₈	b ¹ ₈	k ¹ ₄	b ₈	b ¹ ₈
G dur							e	G	e			G	e		e	G
A'																
i ¹ ₈	a ₈	k ₄														
G dur																

3. 5. 2. 5 Stařec a město

Předposlední zpěv je důležitý především z hlediska obsahu textu. Harmonicky exponuje dvěma tématy, která se v celé skladbě hned několikrát vystřídají. Celý zpěv začíná dvoutaktovým vstupem španělské kytary, ke které se poté přidá osmitaktové citlivé violové sólo, které představí jedno z témat s první harmonickou figurou, která se zde objevuje (Ukázka č. 10). Píseň je členěna na několik drobných částí, které jsou harmonicky i melodické velice podobné, mnohdy stejné, přesto je důležité je oddělit z hlediska obsahového. Pro tyto účely a především pro přehlednost celého zpěvu jsou dílčí části značeny velkými písmeny.

Ukázka č. 10

Díl A je šestnáctitaktový, založený na zpěvu za doprovodu španělské kytary. Text vypovídá o postavě, která kráčí městem a je jeho ztělesněním: „*Narozen umře v domě se znakem měsíce, jak mluvčí toho města, jak jeho překladatel*“. Díl B představí opět úvodní violové sólo, které podtrhuje význam slov recitátora, který se v této části objevuje. V textu je vystihnuto, jak posluchače postava starce provází městem a chce poukázat na temná zákoutí tohoto místa, stejně tak, jako v sobě skrývá temnotu tehdejší doba: „*Přilepil jsem se k jeho stínu a následoval jeho oči*“. Díl C má taktéž šestnáct taktů. Zpěv je doprovázený španělskou kytarou a zvukem violy představující obměněné sólo z počátku (Ukázka č. 11), a dotváří tak hudební barvu a dodává této části i charakteristickou náladu.

Ukázka č. 11

V této pasáži je vystižena bezmoc, která v tehdejší době panovala. Doba, která všem udávala stejný směr, byla nekompromisní a těžko se z ní dalo v rámci společenské konvence vybočit: „*Vánoční stařec jinak než po větru kráčet nedovede, nechává se jím vést*“.

V šestnáctitaktovém dílu D, který má znova stejný harmonický základ, je klíčový v první řadě text. Líčí osudy člověka, který má odvahu vybrat si vlastní cestu, přestože za to bude odsouzen společností. Člověk, který je upoutaný k dobové ideji, má zakázáno se jakkoli odpoutat: „*Jakoby město venčilo na řetěze nás dva samotáře, utéci se mu nedá*“. Díl E dále pokračuje ve stejné harmonii, ale nepřestává se sdělnou informací líčení oné doby. Vypráví o lidské naději a fantazii, ve které mnozí rádi unikají z reálného světa do světa idejí. V době, která nerespektovala vlastní názor a potřeby jedince, mnohdy zůstaly všechny představy ukryty v duši jedince: „*K naději si vždycky zbudem sami, se svými nestálými myšlenkami*“. Následující osmitaktový díl F má smířlivý charakter: „*Prý této noci rozdává se cit, myslíte, že ho někdo bude chtít?*“

Zpěv pokračuje dvacetitaktovou mezihrou, která je recitativního typu. Celou atmosféru této části umocňuje rytmus bicích a zvuk varhan, který dodává patřičnou napjatou náladu, plnou respektu. Všichni, kdo doufají v lepší zítřky, se stávají terčem posměchu: „*To se jen šašek vysmívá všem, co berou poezii vážně*“.

V díle H se objevuje melodie se stejným harmonickým základem, jak tomu bylo v předchozích dílech, a je doplněna o rytmus bicích, které dodávají zpěvu gradační charakter. Znova je tato část důležitá po obsahové stránce. Stařec jakoby chtěl změnit za dobu svého působení ve městě všechna negativa, ale smířil se s tím, že osmdesátá léta minulého století nebudou správnou dobou konání zásadních kroků, které by celou situaci mohly změnit: „*Pak zavál vítr, silný jeho proud, hnal starce od města, ven do krajiny*“. Tento díl je ještě doplněn o dalších osm taktů, které posluchače informují, že Štědrý den je dnem plným radosti, očekávání a dobrých skutků, přesto se ten den „*Stařec*“, od kterého se očekávaly velké činy, neobjevil: „*Pode mnou zvony na půlnoční zvaly a ze dne zázraků jediný nespátřen*“.

Celý zpěv lze charakterizovat tímto vzorcem:

	A	B	C	D	E		F	G	H	I
$i_2 + m_8$	a_{16}	m'_8	a_{16}	a_{16}	a_{16}	m_4	a_8	m^a_{20}	$a_{16} + a_8$	k^m_{16}

Po tomto zpěvu následuje krátké Interludium, ve kterém figuruje smíšený sbor a sólo elektrické kytary, které tematicky přivádí poslední zpěv

3. 5. 2. 6 Půlnoc: Půl fanfár a půl hvězd

Celý zpěv začíná rozsáhlou introdukcí, která je stylově rozdělena na dvě části. V prvních šestnácti taktech se objevuje téma (Ukázka č. 12) již známé z prvního zpěvu, z Prologu adventního, avšak v tónině G dur. Dalších pět taktů patří dětskému sboru, jehož téma je velice rytmicky náročné. V krátkém sledu zde proběhne několik změn v taktu, z čtyřčtvrtového na šestičtvrtový, dále se objeví dva takty tříčtvrtové, které vedou téma zpět do taktu čtyřčtvrtového.

Ukázka č. 12

Následuje díl A, ve kterém se zjeví nejprve osmitaktové flétnové téma (Ukázka č. 13), které je v rámci prvního dílu zopakováno ještě dětským sborem, který má dvanáctitaktový vstup. Poté následuje dílčí coda inspirovaná druhou částí introdukce. Celý díl se pohybuje v tónině G dur.

Ukázka č. 13

V dalším díle B se zpěv přenesse do tóniny D dur, která přivádí ještě jeden motiv (Ukázka č. 14), který se v rámci mezihry objeví v díle B hned několikrát. Po osmi taktech zpěvu nastupuje mezihra, celý tento sled je zopakován ještě dvakrát. Až poslední mezihra si vyhrazuje změnu tóniny z D dur do F dur. Po ní bez jakékoli modulace nastupuje osm taktů zpěvu, ovšem již v tónině G dur. Následujících jedenáct taktů tvoří spojku k následnému dílu C. V něm figuruje dětský sbor doprovázený zvukem varhan a kostelních zvonů, jejichž zvuk ve skladbě charakterizuje smířlivý konec. Díl C se harmonicky pohybuje v tónině F dur. Nejdůležitějším prvkem je zde dvacetitaktová recitace, která je podbarvena fanfárami lesních rohů, zmíněnými již na začátku celého oratoria a zvukem varhan.

Obsahově má tato část s optimistickým nadhledem vylíčit kouzlo Vánoc. Objevují se zde prvky, které neodmyslitelné patří k těmto svátkům – vánoční kapr, cinknutí zvonečku, prskavky, lití olova nebo svíčky. V závěrečné recitaci je projeven zájem o zlidštění mezilidských vztahů a o zlepšení celé situace, která v oné době panovala: *„Deště, kroupy, blesky a mlhy celého minulého roku, střetněte se mezi sebou a výsledkem toho zápasu nechť je kometa, co pročistí vzduch jak větrné Quijotovy mlýny“*.

Vzorec zpěvu je následující:

I	A			B										C
$i_{16} + i_5$	a_8	a'_{12}	k'_8	m_4	b_8	m_5	b'_8	m_4	b''_8	m'_8	m''_8	b'''_8	s_{11}	r_{20}
G dur	G dur			D dur						F	G dur			F

3. 5. 2. 7 Postludium

Poslední část, která se objevuje pouze na nahrávce, není součástí celého oratoria. Do skladby je ale naprosto nenásilnou formou zasazena vzpomínka na textaře Jaroslava Jakoubka, který právě v době vydávání CD opustil navždy náš svět. Píseň obsahově vystihuje celé oratorium, protože její téma je vánoční a mluví o klidně prožitých svátcích. Z hudebního hlediska

je Postudium velice pestře aranžérsky zpracovanou skladbou využívající zplna všechny zvukové možnosti.

4 Magická viola Petra Přibyla

Minifestival s názvem Magická viola Petra Přibyla má v Jindřichově Hradci již obrovskou tradici a každoročně tvoří nedílnou součást kulturního léta ve městě. Na festival se sjíždějí lidé z blízkého okolí, ale i z dalekých měst, kam se tento festival dostal do podvědomí všech příznivců Petra Přibyla a kvalitní hudby, kterou produkuje. Minifestival navazuje na tradiční koncertní cykly s názvem Jindřichohradecká nocturna, která dříve v letních měsících zpestřovala životy Jindřichohradeckých občanů. Tehdejší spolupráce Petra Přibyla s hercem Antonínem Kaškou vnesla do města zvyk, na který bylo nutno navázat. Proto v roce 2005 za laskavé podpory Ministerstva kultury vznikl nový projekt s novým názvem, který si lidé rychle oblíbili. V letošním roce (2012) bude probíhat již osmý ročník. Každý z nich je vždy něčím výjimečný. Společně se svými hosty, kteří bývají největšími špičkami české hudební scény, přináší Petr Přibyl posluchačům kvalitní hudbu, která soudě dle pozitivních ohlasů zanechává v jejich srdcích nevšední zážitky. Kromě toho Petr Přibyl vždy provede své obdivovatele těmi nejkrásnějšími koncertními síněmi v Jindřichově Hradci, které dodávají koncertům nezaměnitelnou atmosféru. Sám Petr Přibyl říká: „ *Tyto koncerty by měly být únikem z tohoto bláznivého světa, kdy lidé posedí v krásném prostředí, odpočinou si a muzika je odnese někam do vesmíru (...)*“¹⁶.

4.1 Magická viola I

V létě 2005 se ve městě nad Vajgarem konal první ročník festivalu, který popsal Petr Přibyl následovně: „ *Tento cyklus tří koncertů jsme pojali jako procházku nejkrásnějšími koncertními síněmi ve městě. Po kapli vystoupím v úžasných prostorách zámeckého rondelu, který díky svému*

¹⁶ Přibyl: *Nabízíme lidem únik z našeho světa*. Jindřichův Hradec: Jindřichohradecké listy, 2005.

*kulatému půdorysu a samotné stavbě zpívá i bez aparatury (...)*¹⁷. Noční koncert při svíčkách s podtitulem „*Meditace s violou*“ se konal v prostorách Kaple sv. Máří Magdaleny a zahajoval celý festival. Jeho hlavním úkolem bylo přenést posluchače z tvrdé reality všedního života pomocí nevšední meditace do stratosfér Telemannovy hudby. To vše umocňovalo světlo svíček a samotné prostředí. Petr Příbyl v minulosti upravil Telemannovy fantazie pro svou violu a na tomto koncertě je posluchačům opět přiblížil a připomenul. „*Jedná se o můj návratový koncert, neboť před 11 lety měl svou premiéru právě v Jindřichově Hradci, v zámeckém rondelu. Celkem zahrají 12 fantazií, každá z nich má jinou atmosféru (...)*“¹⁸. Po sólovém souborném provedení 12 fantazií následoval další koncert, na který si Petr přizval posluchačům dobře známou harfenistku Ivanu Pokornou a přední jazzovou zpěvačku Evu Emingerovou. Celé vystoupení neslo název „*Dialogy s harfou II*“ a navazovalo na předchozí koncert spojený s křtem společné desky Petra Příbyla a Ivany Pokorné. Koncert se konal v zámeckém rondelu Státního hradu a zámku v Jindřichově Hradci, na kterém zazněly skladby starých mistrů, jazzové skladby i spirituály. I třetí koncert zapadal do celého cyklu. V kostele sv. Jana Křtitele se konal poslední varhanní a pěvecký koncert, na kterém vystoupil pěvec Národního divadla v Praze a bývalý hráč na kontrabas Jiří Sulženko. Trojici hudebníků doplnila špičková varhanice Zuzana Němečková, se kterou Petr Příbyl pravidelně koncertuje v Chrámu sv. Mikuláše. Posluchači na tomto koncertě mohli slyšet např. Dvořákovy Biblické písně nebo černošské spirituály.

4. 2 Magická viola II

V roce 2006 připravil pořadatel Vladimír Klíma pro posluchače dva koncerty. Kulturní program svého města obohatil Petr Příbyl již tradičně zajímavými hosty. Celý festival byl tentokrát zaměřen na 250. výročí narození

¹⁷ Příbyl: *Nabízíme lidem únik z našeho světa*. Jindřichův Hradec: Jidřichohradecké listy, 2005.

¹⁸ *Světlo a svíčky, prostě fantazie*. Jindřichův Hradec: Jindřichohradecké listy, 2005.

hudebního skladatele Wolfganga Amadea Mozarta. První koncert byl opět *Nočním koncertem při svíčkách*, na kterém mistr viol vystoupil společně s klavíristou Františkem Kúdou. V prostorách Kaple sv. Máří Magdaleny zazněla *Sonáta C dur pro violu a klavír* Wolfganga Amadea Mozarta, *Sonáta A dur pro violu a klavír* Césara Francka a *Sonáta pro violu a klavír* Rebecy Clarke. Druhý koncert byl vystavěn v monumentálním stylu. Společně s předním českým violistou na něm vystoupili náš výborný houslista Václav Hudeček a komorní orchestr Viruosi Pragenses. Petr Přibyl vždy toužil stát s Václavem Hudečkem na jednom pódiu. Již od dob, kdy se houslista v roce 1969 zúčastnil v Jindřichově Hradci koncertu laureátů hudební soutěže Concertino Praga, byl jeho velkým vzorem. Na koncertě ve Španělském sále jindřichohradeckého zámku společně s dalšími Mozartovými skladbami provedli pod vedením Milana Lajčíka *Koncertantní symfonii Es dur pro housle, violu a orchestr*. Spolupráce na této skladbě byla pro oba interprety velice příjemná. Václav Hudeček o ní řekl: „*Těším se moc na spolupráci s Petrem Přibylem, vynikajícím violistou, a samozřejmě na Mozartovu slavnou koncertní symfonii, která patří k tomu nejkrásnějšímu, co Mozart vytvořil (...)*“¹⁹.

4. 3 Magická viola III

Třetí ročník festivalu *Magická viola* Petra Přibyla byl co do počtu koncertů zatím nejrozsáhlejší. Tvořily ho čtyři koncerty, které zpestřovaly srpnové večery všem příznivcům Petra Přibyla. První koncert byl již tradičně odehrán v Kapli sv. Máří Magdaleny. Petr Přibyl na něm posluchačům představil *Sonáty pro violu* Johanna Sebastiana Bacha. Na koncert při svíčkách navázal v pořadí druhý koncert, Petr Přibyl o něm řekl: „*Vždycky se snažím vybírat zajímavé skladby a ty potom kombinovat se zajímavými interprety. Na letošním druhém koncertu, který se uskuteční v zámeckém*

¹⁹ Šoubyznysovi amatéři opravdové umění nikdy nezničí, věří Václav Hudeček. Jindřichův Hradec: NEON, 2006.

*rondelu, tak bude hrát viola a kytara. Navíc se bude jednat o „namíchaný koktejl“ skladeb od staré hudby, přes španělské rytmy až po rock. Společně se mnou bude hrát vynikající kytarista, profesor pražské konzervatoře, Jaroslav Novák (...)*²⁰. Třetí komorní koncert se uskutečnil v kostele sv. Jana Křtitele, na kterém společně s Petrem Příbylem vystoupilo špičkové světoznámé české smyčcové kvarteto Apollon, které se specializuje na jazzovou hudbu. Zazněl *Kvintet Es dur* se dvěma violami od Antonína Dvořáka, který byl napsán při skladatelově pobytu v Americe. Dále se v programu objevily jazzové a rockové standardy. Na závěr koncertu zahrál Petr Příbyl se smyčcovým kvartetem na klávesy hardrock. Celý třetí ročník má jak v obsazení, tak v repertoáru graduující charakter. Festival byl zakončen v prostorách kostela sv. Jana Křtitele *Koncertem pro violu*, který Petr Příbyl zahrál společně s velkým třicetičlenným orchestrem Virtuosi Pragenses a mladým dirigentem Národního divadla v Praze, Robertem Jindrou. Je to nádherná skladba jednoho z největších soudobých skladatelů Zdeňka Lukáše, který dokonce přislíbil účast na závěrečném koncertu festivalu, kterého se ale bohužel nedožil. Dále na koncertu zazněla *Symfonie č. 7* Ludwiga van Beethovena a Mozartovo *Divertimento D dur*, které skladatel napsal v 17 letech.

4. 4 Magická viola IV

Čtvrté pokračování populárního minifestivalu violisty Petra Příbyla nabídlo v roce 2008 posluchačům dva koncerty. Čtvrtá sezóna začala tradičně koncertem při svíčkách, který se konal v zámeckém rondelu Státního hradu a zámku v Jindřichově Hradci. Vystoupila na něm mladá talentovaná violoncellistka Alžběta Vlčková a vynikající cembalista Pavel Matys, žák světoznámé cembalistky Zuzany Růžičkové. Zazněly známé skladby autorů Händela, Telemanna, Maraise nebo Dittersdorfa. Druhý koncert se konal na zámeckém nádvoří a spolu s Petrem Příbylem se na

²⁰ *Magická viola spojí klasickou hudbu s jazzem a rockem*. Jindřichův Hradec: NEON, 2007.

něm představila česká kytarová legenda Radim Hladík se skupinou Blue Effect. Posluchače tak okouzlily skladby z oblasti vážné hudby, ale také z big beatu. Na nádvoří zazněly klasické hity skupiny Blue Effect, písně z legendárního alba *Svět hledačů*, ale také několik lidových písní v moderním podání. Petr Příbyl si s kapelou zahrál nejen na violu, ale své muzikantské umění potvrdil i hrou na klávesy. Strhující koncert v průběhu doplnil další host, neméně slavný Lešek Semelka.

4. 5 Magická viola V

Pátý ročník festivalu Magická viola Petra Příbyla se nesl v duchu romantické hudby, kterou dokreslila atmosféra zámeckého rondelu a Kaple sv. Máří Magdaleny. Posluchači se mohli těšit z magických tónů violy doplněné o harfu, smyčcové trio a klavír. První koncert se konal v zámeckém rondelu a nesl název *Dialog harfy s violou*, s podtitulem „20 let spolu“. Petr Příbyl vystoupil s harfenistkou Ivanou Pokornou, se kterou tímto vystoupením pomyslně oslavili 20 let společné umělecké činnosti. Jejich první společný koncert byl odehrán právě v prostorách jindřichohradeckého zámku v roce 1989. Jako tradičně zazněly skladby starých mistrů, ale i jazzové a rockové evergreeny. Další dramaturgicky zajímavě pojatý pořad byl posluchačům představen v Kapli sv. Máří Magdaleny. Vystoupil v něm Petr Příbyl ve společnosti třech mladých dívek populárního tria *ArteMiss*. Na housle se představila Alena Štajnochrová, na violoncello Alžběta Vlčková a na klavír Jana Holmanová. Na koncertě zazněly skladby Antonína Dvořáka a norského romantického skladatele Johanna Halvorsena. Jako hudební lahůdka vystoupilo Klavírní trio Leonarda Bernsteina. Třetí koncert nesl název *Romantická viola při svíčkách*, se kterým byl úspěšný pátý ročník festivalu uzavřen. Romantické skladby pro violu a klavír měli posluchači možnost slyšet v podání mistra violy společně s profesorem a klavíristou Františkem Kúdou. V pořadu byla uvedena díla Franze Schuberta, Antonína Dvořáka, ale také Leonarda Bernsteina. Petr Příbyl zhodnotil svůj festival

následovně: „*Letošní ročník byl svým charakterem poněkud komornější. Na zájmu ze strany veřejnosti je ale vidět, že festival se těší velké oblibě a získal si své stálé příznivce. To, že v Jindřichově Hradci, kde jsem doma, se mi samozřejmě hraje moc dobře, snad ani zdůrazňovat nemusím (...)*“²¹.

4. 6 Magická viola VI

Festival si za léta svého působení získal stále větší oblíbenost publika, a proto bylo nutné udělat další krok a následují ročník ještě více zkvalitnit jak po stránce umělecké, tak po mediální. Koncerty tedy byly přesunuty do větších koncertních prostor a žádaly si oslovit nové umělce, tak i nové posluchače. Všem byla přizpůsobena i dramaturgie celého projektu. První koncert lákal posluchače již svým názvem. Klasický koncert „při svíčkách“ byl přesunut do zámeckého rondelu a nesl název *Od klasiky k jazzu*. Na koncertě vystoupil violista Petr Příbyl s kytaristou Jaroslavem Novákem a společně tak dokázali, jak se stírají a prolínají hranice mezi takzvanou vážnou a klasickou hudbou a hudbou jazzovou či rockovou. Opět se potvrdilo, že setkávání špičkových hudebníků z různých žánrů a instrumentalistů i zpěváků, je pro diváky stává vždy nezapomenutelným zážitkem. Na tomto ročníku vznikla i pěkná tradice, kdy Petr Příbyl v rámci každého ročníku festivalu bude dávat prostor vždy jednomu z mladých talentovaných interpretů, kteří pocházejí, nebo mají nějaký vztah k městu Jindřichův Hradec. Druhý koncert festivalu posouvá jeho hranice zase o kus dál. A to nejen rozšířenou kapacitou Rytířského sálu jindřichohradeckého zámku, ve kterém se konal, ale především volbou interpretů. Na pěveckém koncertě vystoupili kromě Petra Příbyla jeho vzácní hosté, sólistka Opery Národního divadla v Praze sopranistka Pavla Vykopalová, sólista německé opery Saarländisches Staatstheater Saarbrücken a Opery Národního divadla v Praze basista Jiří Sulženko a dirigent orchestru Národního divadla v Praze,

²¹ Petr Příbyl připravil „Přátelství“ a ukončil magický festival. Jindřichův Hradec: Týdeník Jindřichohradecka, 2009

Pražského komorního orchestru a klavírista David Švec. V programu zazněly světoznámé árie z oper Wolfganga Amadea Mozarta, Bedřicha Smetany a Antonína Dvořáka. V rozhovoru s Pavlou Vykopalovou na otázku „*Co Vás přivedlo na hradecký koncert s Petrem Příbylem?*“ odpověděla pěvkyně takto: „*Pozval mě sám Petr Příbyl, s nímž se znám z Národního divadla v Praze. A protože mě přitahuje vše magické, nabídku účinkování na festivalu *Magická viola Petra Příbyla* jsem odmítnout prostě nemohla (...)*“²².

4. 7 Magická viola VII

Hudební minifestival dosáhl v roce 2011 svého sedmého pokračování. Pořadatelé z Jihočeské hudební společnosti sáhli při výběru interpretů po osvědčené klasice a návštěvníky tak potěšili dvěma koncerty konanými v krásných prostorách jihočeského města. Na prvním *Nočním koncertu při svíčkách* vystoupila společně s Petrem Příbylem varhanice Zuzana Němečková a vynikající sopranistka Zdena Kloubová patřící mezi špičkové pěvkyně. V kostele sv. Jana Křtitele měl koncert báječnou atmosféru. Návštěvníky totiž čekal svíčkami nádherně osvětlený noční kostel, ve kterém zněl monumentální zvuk varhan, melancholicky laděná viola a sametově čistý soprán. Přestože na koncertě zazněly skladby především barokní a klasicistní, bylo vystoupení všech tří interpretů oceněno posluchači zaplněným kostelem a bouřlivým potleskem. Druhý vsutku netradiční koncert se uskutečnil v rámci projektu „*Putování po historických městech Čech, Moravy a Slezska*“, jehož produkci zajišťoval ve městě herec Antonín Kaška. Celý projekt dostal tedy i netradiční název, a to „*Hudba vesele i vážně pro děti i dospělé*“. Společně s Petrem Příbylem na koncertu vystoupili smyčcové Kvarteto Martinů, baskytarista Jiří Svoboda a celou barevnou nástrojovou škálu doplnil i zvuk akordeonu. Vedle hudby Antonína Dvořáka a melodií Beatles zazněly na koncertě i hudební žerty, například 13 variací na téma písně „Happy Birthday“, podle toho, jak by přání k narozeninám

²² Pěvkyně Pavla Vykopalová: *Moje sny? Pomalu se mi plní*. Jindřichův Hradec: Patriot, 2010

možná vzešlo z pera různých autorů v různých dobách, Bachem počínaje, přes Mozarta a Dvořáka až po skladatele rockové či současné moderní filmové hudby. V předchozím ročníku byla započata tradice hledání mladých nadějných talentů. I v tomto ročníku nebyl tento zvyk porušen a Petr Příbyl o něm řekl následující: „ *V rámci letošního minifestivalu bude v zámeckém rondelu představen talent z regionu – skladatel esoterické hudby Jiří Sedláček z Tábora (...)*“²³. Jeho skladba s názvem *Variace na téma staré židovské písně* zazněla v podání sólového akordeonu a doprovodu smyčcového kvarteta a baskytary Jiřího Svobody. Přestože je stále těžší vybírat ze široké škály výborných skladeb, vždy se pořadatelům podaří sestavit program, který posluchače okouzlí. Na otázku „*Řekněte, táhne v dnešní době lidi ještě samotná vážná hudba?*“, odpověděl Petr Příbyl následovně: „*Je to těžké. V současné době „nejdou“ koncerty s klavírem, protože jsou to sice krásné, ale dlouhé věci, a to je v dnešní uspěchané době spíše pro fajnšmekry. Podle mě osobně dnes spíš lidé přijmou naservírovaný „hudební koktejl“, což se potvrzuje i na účasti na koncertech v rámci Magické violy. Přitom to přišlo tak nějak samo a před sedmi lety, kdy jsme začínali, bych takový vývoj určitě nepředpokládal (...)*“²⁴.

²³ Petr Příbyl z „*továrny*“ chce letos doma opět překvapit. Jindřichův Hradec: Týdeník Jindřichohradecka, 2011

²⁴ Petr Příbyl z „*továrny*“ chce letos doma opět překvapit. Jindřichův Hradec: Týdeník Jindřichohradecka, 2011

Závěr

Český violista a hudební skladatel Petr Příbyl dokázal za svůj dosavadní život na poli vážné i populární hudby obohatit svou činností již mnoho životů. Rodák z Jindřichova Hradce je ve svém životě velice úspěšný již od svého útlého dětství. Již jako malý tehdy ještě houslista dokazoval svůj talent v televizní soutěži, jako violista se o několik let později stal laureátem Mezinárodní violové soutěže v Bělehradě. Úspěšný nepřestal být ani nadále. Jako nadějný začínající umělec dostal angažmá v Divadle Semafor, úspěšně absolvoval konkurz na pozici violisty Orchestru Národního divadla v Praze, ve kterém je od roku 1990 až dodnes, koncertním mistrem. Svůj kariérní růst podporoval úspěšnými sólovými i komorními koncerty, které vyústili až k vzniku vlastního violového festivalu s názvem *Magická viola Petra Příbyla*, který má u posluchačů nesmírně pozitivní ohlasy, díky nimž je stále vylepšován a obohacován novými prvky.

Úspěchy lze sčítat i na poli populární hudby. Od svých mladých let se Petr Příbyl věnuje komponování rockové hudby. Ve svých skladatelských začátcích tvořil pro svou hudební skupinu. Díky neustálému sebezdokonalování začal Petr Příbyl skládat rozsáhlejší skladby. Z jeho pera vzešlo několik rockových oratorií, která jsou nejen po hudební stránce velice kvalitními díly. Jeho píle se dostal až mezi špičku české populární hudby, kdy na texty Pavla Šruta, Jaroslava Jakoubka nebo Pavla Vrby skládal písničky pro největší pěvecké hvězdy české pop-music.

V diplomové práci je komplexně vystižen život a tvorba Petra Příbyla. Především byla postihnuta obsáhlá koncertní činnost Petra Příbyla, která je značnou součástí mistrova života. Dále byla práce zaměřena na jeho skladatelskou činnost, hlavně na rocková oratoria s ohledem na dílo „*Nové zpěvy Vánoční aneb Štědrý den Dona Quijota*“. V neposlední řadě bylo v práci upozorněno i na vlastní festival Petra Příbyla, který má v jeho rodném městě již velkou tradici. Cíleně byl do diplomové práce zařazen i rozhovor s mistrem violy a hudebním skladatelem, který má ještě více umocňovat

dojem, že je tato diplomová práce živoucím ztělesněním výborného hudebníka, vystihující jeho nesmírné kvality.

Cílem celé práce bylo především upozornit na fakt, že se na české hudební scéně pohybují stále výborní instrumentalisté, kteří svou tvorbou přispívají nemalou měrou k české hudební tradici. Přestože tito lidé zůstávají v mediálním ústraní, dosahují nesmírných kvalit a za svou píli, skromnost a odhodlání si zaslouží obrovský obdiv.

Seznam použité literatury a zdrojů informací

LITERATURA

BEDNARČÍK, Ondřej. *Úvod do rozboru skladeb*. Ostrava: Pedagogická fakulta v Ostravě, 1979. 172 s.

Děti...a hudba [článek] ; [rozhovor připravil] (tro). – In: Československá televize (únor 1967)

Dialog harfy s violou [článek]. Jindřichohradecký deník. 2004.

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Interludium>, [online]. [cit. 2012-02-24]

<http://www.bestia.cz/olympic/cs/diskografie/alba/karavana.html>, [online]. [cit. 2012-02-17]

<http://www.citace.com>

<http://www.jaroslavtuma.cz>, [online]. [cit. 2012-01-19]

<http://www.jh.cz>, [online]. [cit. 2012-02-17]

<http://www.vaclav-hudecek.cz/zivotopis.htm> [online]. [cit. 2012-01-19].

<http://www.musica.cz/static/cst/index.html> [online]. [cit. 2012-01-19].

<http://www.narodni-divadlo.cz/>, [online]. [cit. 2012-01-19]

<http://www.petr-pribyl.com>

http://www.rozhlas.cz/socr/kdojekdo/_zprava/657973, [online]. [cit. 2012-01-19]

<http://www.sveceny.cz>, [online]. [cit. 2012-01-19]

JANEČEK, Karel. *Tektonika : Nauka o stavbě skladeb*. Praha : Editio Supraphon, 1968. 244 s.

Magická viola spojí klasickou hudbu s jazzem a rockem [článek]. Jindřichův Hradec: NEON, 2007.

MICHALÍK, Petr; ROUB, Zdeněk; VRBÍK, Václav . *Zpracování diplomové a bakalářské práce na počítači*. Plzeň : Západočeská univerzita v Plzni, 2006. 68 s.

Netradiční zpěvy vánoční [článek]. Telegraf, 1993

P. Příbyl: Hudečkovi jsem přinesl květinu [článek]. Jindřichohradecký deník. 2006.

Petr Příbyl připravil „Přátelství“ a ukončil magický festival [článek]. Jindřichův Hradec: Týdeník Jindřichohradecka, 2009

Petr Příbyl z „továrny“ chce letos doma opět překvapit [článek]. Jindřichův Hradec: Týdeník Jindřichohradecka, 2011

Pěvkyně Pavla Vykopalová: Moje sny? Pomalu se mi plní [článek]. Jindřichův Hradec: Patriot, 2010

Příbyl: Nabízíme lidem únik z našeho světa [článek]. Jindřichův Hradec: Jindřichohradecké listy, 2005.

Světlo a svíčky, prostě fantazie [článek]. Jindřichův Hradec: Jindřichohradecké listy, 2005.

Šoubyznysoví amatéři opravdové umění nikdy nezničí, věří Václav Hudeček [článek]. Jindřichův Hradec: NEON, 2006.

Vanča, Jaroslav: *Nové zpěvy Vánoční aneb Štědrý den Dona Quijota* [booklet], 1993, MERCURY

ZENKL, Luděk. *ABC hudebních forem*. 2. vyd. Praha : Supraphon, 1990. 256 s. ISBN 80-7058-174-3.

PRAMENY

Dialog harfy s violou [CD - ROM], Kubešovo hudební vydavatelství, 2004

Ditters von Dittersdorf [CD - ROM], MUSICVARS, 1992

Georg Philipp Telemann - Music for Viola I. [CD - ROM], MUSICVARS, 1996

Georg Philipp Telemann - Music for Viola II. [CD - ROM], Kubešovo hudební vydavatelství, 2000

Jaroslav Jakoubek [CD - ROM], Avik Plzeň, 1993

Kulhaví poutníci [CD - ROM], BEST I.A., a.s., 1996

Nové zpěvy Vánoční aneb Štědrý den Dona Quijota [CD - ROM], MERCURY, spol. s.r.o., 1993

Violové koncerty českého klasicismu [CD - ROM], Opera Nova Edition, 1995

Resumé

Petr Přibyl wurde in der südböhmischen Stadt Jindřichův Hradec am 26. 5. 1954 geboren und gehört zu den bedeutenden Persönlichkeiten der gegenwärtigen Generation von tschechischen Bratschisten. Seit seiner Kindheit ist er in seinem professionellen Leben sehr erfolgreich. Als Kind nahm er an einem Fernseh Wettbewerb teil, wo er Geige spielte. Als Bratschist gewann er den Laureatstitel des Wettbewerbs auf dem International-Viola-Wettbewerb in Weißrussland. Als ein hoffnungsvoller Künstler bekam er das Engagement in dem Pragertheater Semafor. Mit Erfolg schaffte er einen Konkurs auf die Position von Bratschist ins Orchester des Nationaltheaters in Prag. Seit dem Jahr 1990 wirkt er da als Konzertmeister. Seine Karriereentwicklung unterstützte er mit regelmäßigen Kammer- oder Solokonzerten. Dank seiner fleißigen Arbeit entstand auch sein eigenes Festival. Man nennt es Magische Viola und es ist bei Musikhörer sehr beliebt.

Petr Přibyl konzertiert regelmäßig sowohl bei uns als auch im Ausland z. B. in Spanien, Japan, Österreich, Deutschland oder Schweden. Auf einer Bühne wirkte er zusammen mit größten Stars der tschechischen Popmusik, wie z. B. mit Zdena Kloubova, Václav Hudeček, Jiří Sulženko, Radim Hladík und mit Petr Janda mit seiner Gruppe Olympic.

Er ist sehr erfolgreich in der Popmusik. Seit seiner Kindheit widmete er der Rockmusikkomposition. Von Anfang komponierte er für seine Gruppe Organum. Er vervollkommnete sich immer und begann umfangreiche Werke zu komponieren. Zu seinen Musikstücken gehören Rockoratorien, das bekannteste heißt „*Nové zpěvy Vánoční aneb Štědrý den Dona Quijota*“. Er ist der Autor von vielen Popliedern mit Texten von Pavel Šrut, Jaroslav Vanča oder Jaroslav Jakoubek. Diese Lieder singen bis heute Legenden von tschechischer Popmusik, wie Petr Novák, Lešek Semelka, Petra Janů, Václav Neckář oder Petr Janda. Petr Přibyl ist auch der Autor von der schönsten Rockballade, die „*Nějak se vytrácíš má láska*“ genannt wird. Dieses Lied singt Frontman von der Gruppe Olympic, Petr Janda.

Die tschechische Musikszene hat ausgezeichnete Instrumentalisten, die sich an der tschechischen Musiktradition beteiligen. Zu diesen Instrumentalisten gehört ohne Zweifel auch Petr Přebyl. Darauf möchte ich in dieser Diplomarbeit vor allem hinweisen. Diese Leute bleiben meistens in der Medieneinsamkeit, aber sie erlangen die große Qualität. Sie sind meistens sehr fleißig und arbeitsam, aber trotzdem sind sie anspruchslos und entschieden für Musik Maximum zu machen.

Seznam příloh

A) Textová příloha

1. Rozhovor s mistrem viol orchestru Národního divadla
2. Text písně – Nějak se vytrácíš má lásko
3. Text písně – Kulhaví poutníci
4. Text rockového oratoria – Nové zpěvy Vánoční
5. Diskografie Petra Přebyla

B) Obrazová příloha

1. Obrázek č. 1 – Petr Přebyl, Ivana Pokorná
2. Obrázek č. 3 – Petr Přebyl, Vangelis
3. Obrázek č. 3 – Petr Přebyl, Radim Hladík

C) Zvuková příloha

1. Nahrávka č. 1 – Nějak se vytrácíš má lásko
2. Nahrávka č. 2 – Kulhaví poutníci
3. Nahrávka č. 3 – Nové zpěvy Vánoční aneb Štědrý den Dona Quijota

A) Textová příloha

1. Rozhovor s mistrem viol orchestru Národního divadla

a) Petře, vím o Tobě, že sis za svůj muzikantský život splnil spoustu svých tajných snů jako zahrát si s Václavem Hudečkem, nebo psát písně pro Petru Janů. Máš ve svém životě ještě nějaký podobný sen, který se Ti ještě nesplnil?

Ještě donedávna jsem měl sen napsat muzikál. Dokonce jsem o tom hovořil i Pavlem Vrbou, že bych díky mému dlouholetému působení v opeře dokázal do muzikálu napsat i pěkné recitativy. Ale nakonec jsme se shodli, že je momentálně „přemuzikálováno“ (jedná se o dobu před několika lety), a tak mým velkým snem zůstalo napsat nějakou filmovou hudbu, nejlépe k historickému filmu nebo pohádce.

b) Vzpomeneš si ještě na dobu, kdy jsi nastupoval jako violista do Orchestru Národního divadla, jaký to byl pocit?

Hlavně pocit zodpovědnosti, abych nezklamal. Opera byla pro mne něco nového. Bylo třeba zvládnout dlouhé hudební plochy se všemi záludnostmi a taji tohoto žánru, a to trvá několik let.

c) V Národním divadle jsi odehrál spoustu krásných představení. Máš nějaké oblíbené nebo máš k některému z nich nějaký zvláštní vztah?

Byla to všechna představení s dirigentem Zdeňkem Košlerem, momentálně tetralogie Prsten Nibelungův Richarda Wagnera s dirigentem Johnem Fiorem, Hry o Marii Bohuslava Martinů s dirigentem Jiřím Bělohlávkem, všechna představení s dirigentem Jiřím Koutem a Bohumilem Gregorem. Pak je to také lednový koncert (pozn. 2012) s Radkem Baborákem.

d) *Vím, že jsi dostal angažmá v Divadla Semafor jako houslista v Hrabalových Tanečních hodinách pro starší a pokročilé. Jaká to byla spolupráce? Seznámil ses tam s někým zajímavým? Jaká panovala atmosféra mezi tehdejšími divadelními hvězdami?*

Seznámil jsem se tam s Jaroslavem Jakoubkem, králem českého šansonu. Z tohoto setkání se pak odvíjelo poznání dalších zajímavých lidí z branže, například s textařem a básníkem Pavlem Šrutem, se kterým jsem pak dál spolupracoval.

Oproti velkým divadlům je divadlo malých forem, což Semafor byl, záležitostí několika lidí. Velmi rád vzpomínám na herce Karla Effu a samozřejmě na „leadera“ "Pepíka" Dvořáka. Byla to fajn parta, což se projevovalo hlavně na zájezdech. Sjezdili jsme skoro celou republiku.

e) *Jako violista jsi procestoval spoustu zemí, stál si na mnoha zahraničních podíích. Můžeš popsat a srovnat rozdíl mezi hudebníky a jejich tvorbou u nás a v zahraničí? Myslím tím, jak se například liší interpretační názory na nejrůznější skladby.*

Rozdíly jsou dány mentalitou určitých národů, ale shrnul bych to citátem Boženy Němcové: „ Hudba je mluva každému srdci srozumitelná.“

f) *Jako violista jsi na jednom pódiu stál s mnoho významnými hudebníky. Máš mezi nimi nějakého člověka, kterého si obzvláště ceníš, nebo ke kterému máš nějaký výjimečný vztah?*

Jsou to dva lidé, Václav Hudeček a Radim Hladík.

a. *Jako hudební skladatel jsi dokázal velké věci. Jaké je to vědět, že Tvé písně zpívají takové hvězdy jako Petra Janů, Petr Janda nebo Václav Neckář?*

Tyto věci neřeším. Splnil jsem si určité sny a tím to pro mne skončilo.

g) Petře, napsal jsi hudbu k snad nejkrásnější české rockové baladě, která nese název „Nějak se vytrácíš má lásko“, kterou znají u nás snad všichni, a pobrukují si její melodii, co to pro Tebe znamená, změnilo to nějak zásadně Tvůj život?

Tyto věci též neřeším. Jsem samozřejmě rád, že písnička má úspěch. Ale za její napsání nemohu. Nápad mi byl poslán z „vyšších sfér“. A tak je to u všech „kumštýřů“ skladatelů, malířů i básníků. Z velikánů jmenuji alespoň W. A. Mozarta, R. Wagnera, Michelangela nebo Beatles.

h) Máš za sebou i spoustu velkých skladatelských projektů. Narážím na Tvé autorské CD s názvem Kulhaví poutníci. Jaká byla spolupráce se zpěváky, kteří Tvoje písně zpívali a jak vůbec tento projekt vznikl?

Spolupráce byla vynikající nejen se zpěváky. Dostal jsem nabídku natočit autorské CD od Petra Jandy, který asi slyšel nějaké moje demosnímky. Náhoda to nebyla, ta neexistuje.

i) Dalším Tvým velkým dílem bylo rockové oratorium „Nové zpěvy Vánoční aneb Štědrý den Dona Quijota“, kde postava Dona Quijota prochází štědrovečerní krajinou a hledá lyriku a radost původních dětských Vánoc. Již tenkrát toto dílo popisovalo tehdejší uspěchanou hektickou dobu. Jak se na tento projekt díváš s více než dvacetiletým odstupem? Změnilo se od té doby něco, co by nějak zásadně mohlo měnit scénář celého oratoria?

Rockové oratorium mělo původní název „Hladové zpěvy o Štědrém dnu aneb Štědrodeník Blouda“ a vzniklo za hluboké totality (1984). Na nahrávku bylo rozšířeno o Preludium a Postludium až po revoluci. Pokud

bych skladbu v dnešní době upravoval, přepsal bych Preludium a rozšířil ji ještě o nějaké další části. Scénář by zůstal de facto stejný, ale kladl bych důraz na to, že situace je horší a horší – materiálně vítězí nad duchovnem, a to je i v případě Vánoc zcela špatně. Ale snad se vše zlepší. Lidé se probouzejí, hlavně mladí.

j) V Jindřichově Hradci probíhají na zámku každoročně Noční prohlídky s Bílou paní, ke kterým jsi složil hudbu. Jak ses k tomuto projektu dostal a jaká to byla práce – skládat scénickou hudbu?

Byla to zakázka Státního hradu a zámku v Jindřichově Hradci, kterou jsem realizoval s PhDr. Luděkem Jirásko (autor textů) a s Antonínem Kaškou (scénář a režie). Hudba vznikla za pět dní. Chodil jsem komponovat přímo do zámku na místa, kde pak zněly jednotlivé hudební bloky, jak určoval scénář.

k) Víš, že máš i svůj festival, který nese název Magická viola Petra Příbyla a probíhá vždy v letních měsících v krásných koncertních prostorách v Tvém rodném městě. V loňském roce proběhl již sedmý ročník. Přestože je každý ročník okořeněn špetkou mimořádnosti, máš na některý z nich opravdu výjimečné vzpomínky?

Vzpomínám na jednotlivé ročníky. Výjimečné vzpomínky nemám.

l) Petře, vzpomeneš si na nějaký zážitek ze svého hudebního života, který se Ti na celý život vryl hluboko do Tvého srdce?

Setkání a muzicírování s Vangelisem v jeho domě v Athénách.

m) Přestože jsi ve svém hudebním životě velice vytížený člověk, ráda bych se Tě zeptala, co rád děláš, pokud se zrovna nevěnuješ hudbě?

Dobré víno s přáteli, jihočeská příroda, láska je zvířatům. Mám velký hudební archiv (LP, CD, DVD, časopisy a další archiválie), který studuji již od svých 15 let. Tímto archivem se rád probírám. Občas badminton a plavání, nejlépe v Řecku. Dále pak domácí kuchyně a domácí pohoda, ta jihočeská.

2. Text písně – Nějak se vytrácíš má lásko (hudba: P. Příbyl,
text: J. Jakoubek)

Původní text básně

Nějak se vytrácíš má lásko
Jak mince rozměněná na šestáky
A se šestáky vytrácím se taky
Nějak se vytrácíš má lásko
Jak průvan který zimomřivě studí
Jak jinovatka když se ráno budí

Nějak se vytrácíš má lásko
Tak jako blednou v albech podobenky
podobenky
Tak jako vadnou staré navštívenky
Nějak se vytrácíš má lásko
Tak jednoduše jako život kráčí
Malinko k smíchu a malinko k pláči

Něco mě mrazí Něco ve mně zebe
Ztrácím kus sebe Ztrácím tebe
Ztrácím kus vesmíru a kousek
jistoty
A lásku na míru A lásku z prostoty
Lásku co z šestáků si hrady ráda
staví
A která bůhví proč tak často
ochuraví

Nějak se propadáš má lásko
A je mi různě Jen mi není prima
Tam kde je smutno Tam kde je mi
zima
Nějak se propadáš má lásko
Tam kde mě mrazí z toho co nás
čeká
Co čeká zítra na člověka
Kterému rozbila se křehká nádoba
Je to zlé pro mne Pro tebe A pro
oba
Nějak se potápíš má lásko
Ráno nás oba dva vím bude budít
Ta ranní mlha asi bude studit
Nějak se potápíš má lásko
Mha přede mnou Mha za námi zní
kruté
A přesto milovaná
miluji tě

Text Písně

Nějak se vytrácíš má lásko
Jak mince rozměněná na šestáky
A se šestáky vytrácím se taky
Nějak se vytrácíš má lásko
Jak průvan, který zimomřivě studí
Jak jinovatka, když se ráno budím
Nějak se vytrácíš má lásko
Tak jako blednou v albech podobenky
Tak jako žlutnou staré navštívenky
Nějak se vytrácíš má lásko
Tak jednoduše jako život kráčí
Malinko k smíchu malinko k pláči

Něco mě mrazí
Něco ve mně zebe
Ztrácím kus sebe
Ztrácím tebe
Ztrácím kus vesmíru
A kousek jistoty
A lásku na míru
A lásku prostoty

Lásku co z šestáků si hrady ráda staví
A která bůhví proč tak často ochuraví

Něco mě mrazí
Něco ve mně zebe
Ztrácím kus sebe
Ztrácím tebe
Ztrácím kus vesmíru
A kousek jistoty
A lásku na míru
A lásku prostoty

Lásku co z šestáků si hrady ráda staví
A která bůhví proč tak často ochuraví

Nějak se propadáš má lásko
A je mi různě jen mi není prima
Tam kde je smutno, tam kde je mi zima
Nějak se propadáš má lásko
Tam kde mě mrazí z toho co nás čeká
Co čeká zítra na člověka
Kterému rozbila se křehká nádoba
Je to zlé pro mne, pro tebe a pro oba

3. Text písně – Kulhaví poutníci (hudba: P. Příbyl, text: P. Šrut)

KULHAVÍ POUTNÍCI

*Kulhaví poutníci
podle staré báje
kulhaví poutníci
procházejí krajem*

*Je jich šestatřicet
už od nepaměti
chudí jak štěnice
spí na skládkách smetí
nevěří na peklo
a nevěří v nebe
když se stane křivda
berou ji na sebe*

*Kulhaví poutníci
podle staré báje
kulhaví poutníci
procházejí krajem*

*Nevědí o sobě
že svět podpírají
když se to dozvědí
rychle umírají
narodí se další
už od nepaměti
svádějí boj s falší
spí na skládkách smetí*

*Je jich šestatřicet
podle staré báje
kulhaví poutníci
nikdo nepozná je*

4. Text rockového oratoria – Nové zpěvy Vánoční

1/ PRELUDIUM

Veselé Čechy oněch let...
S muzikanty přibýlí jsme k vám
ku předvedení vánočního kusu
Pod obrazem brádo spatřeného
opíjel jsem se s dirigentem
pod obrazem brádo - kulisy
k tanečkám Dionýsa s Adventem

Píli jsme Píli jsem Bez píli
chyběly pointy tehdejšímu žití
Souhvězdí Perestrojky dlelo za obzorem
a zpívat báli jsme se jinak nežli sborem
kocovinám vládl strach jak odhalená lesť
že věcrejšek se dotkl posvěcených hvězd

Píli jsem i s číšnicí hotelu na náměstí
snad jsme se propít chtěli k pointám a štěstí
Dechem jsme rozechřáli chladné vločky z čela
sníh padal s pívní pěnou hudba zdálky zněla
Morový sloup se v šeru kymácel
pod sněhem napadlým svůj tvar zapomněl

Zní hradem písně vánoční
Rybu na talíř vašeho gramofonu
kantorův osud vás smíří s básničky
O umění jen dobře...

Dnes národ na básně jak na smrt zapomněl
A básně s vámi nesnížuje nic
ani ta rudá hvězda česko-betlémská
ani to svatvečerní
zlápolání svíc

2/ PROLOG ADVENTNÍ

Smysluplně svítí v tento čas
v němž připraveni jsme my lidé
ozvláštnit ten den, který přijde
Přibytky ke slavnosti uchystané
- v nichž vůně rozprostřou náladu
zázrakem, jenž se večer stane
změní se v ostrovy pokladů

I cit už vstává, zvolna, vyčkávavě
lině se línne někde v hlavě
Měli jsme za to, že jsme zapomněli
že se nám jednou provždy zceřil
zasekl, vybil do lásek
rozdrobil do vzpomínek na krásu
pod tíhou všednodenních zápasů

A on je tady a haed smysl dodá
všemu co zmrivělo, čeho přestala být škoda
Měli jsme za to, že jsme zapomněli
že se nám jednou pro vždy zceřil
zasekl, vybil do lásek
rozdrobil do vzpomínek na krásu
pod tíhou všednodenních zápasů

A proto raději, v zájmu svých dětí
se do nich zpátky vraťme po paměti
a při tom zůstařme v té věkem nastřádané mlze
v tom smutku zvaném štěstí po zásluze
v tom krátkém čase chvíle nárumné
v čase, jenž všečen prostor,
všečen prostor obsáhne

3/ ŠTĚDRÉHO DNE RÁNO

Pamatujeme?
Čekání ...
Soustředeně jsme čekali
uprostřed vákolního shonu
Den plný lahodného tčkání
A kolem jejich marnotratná činorodost
- oběť svatému klidu
který si beztak nevykoupí
ani dárky pro nás
A pak nás andělky raději vyšli venčit

V kostelích zima a ticho, jež nás svrbělo
zato v jesličkách útulné tajemství
až fantazie překračuje jejich chybějící obzor
Tě naděje v ní toho zklamání budoucího
O vánociích jsi lehýnká
dušivá vesměrná tího

Byli jsme tenkrát hříšně malí
a tak jsme ani nechápali
proč tolik postavíček kolem Ježíška
kolem Ježíška

Mé první zadumání, má viro vyvrácená
mé první zadumání, má viro vyvrácená
Není nám dáno prodloužit kouzlo chtěné
když dospělý tak snadno zapomene

Můj vlastní cit je stromek z uměliny
jak ale chytout
cožpak jde světem pastýř, jenž mi nese zprávy
nese zprávy?

Leč nyní zpátky, poezie
vrátit se jinak nežli slovy
nejde, nepájde a neřlo
Vždyť ani zimy nejsou jako bývaly
mráz jinak štípe, vločky mají jiné tvary
to jenom my jsme neseřhaly

Štědrý den zatím přihovívá
Kdosi v nás mlčících koledy nám zpívá
Láska jak žhavá láva brzo nás zaplaví
V těch chvílích snad i temným nájezdnicům
ochabnou svaly a oči pozdraví

4/ INTERLUDIUM I.

5/ CHVÍLE ZADRŽENÝCH ZÁZRAKŮ

Balíme dárky do pozlátka
kolem nás nemá kapří jatka
Budem snad zlatem vykoupení?
Budem snad koupí pozlacení?

Stromek je mrtví, mrtvý vyslanec
živoucích smrků v říši lidí
jak vladař zesnulý se třeptá
Symbolům svým svět nezavídá

Než večer knot se zaškvíří
a lidská radost zavrní
než srdce své rozhoupou zvony
smysly si na své přicházejí
Nasává čich a zrak jen hltá
hmat po jehličí klouže
nasává čich a zrak je hltá
a chuť se sbíhá k večeri
Jen sluch zůstává stále němý
Zas sytý hladověmu nevěří
že kapr nepromluví mrtvý ani živý
a sněh že nepadá než tíše
Nasává čich a zrak je hltá ...
... a sněh že nepadá než tíše

Chvíle kdy v člověka to dozpívá
hluchota v nás ždá si odpovědi
na otázku po smyslu
po smyslu času věkoálního

Co zůstalo v nás z mýtu
Co z poezie
Co ze zvyku
Co z nostalgie
Co z dětství
A co z touhy přichytit se drápkem
k té velké radosti nad malým Jezulátkem?

Tak tedy sluchu popřáno když není
zbývá jen uslyšet sám sebe v osamění
Vydát se do ulic, do tmy jak naposed
a číhat zde na svou chvíli
pohledem jenž nesmí padnout vedle

6/ STAŘEC A MĚSTO

Veliký stařec
vyrostlý z města
jak morový sloup
rozvázně pluje přes náměstí
Jeho čas pokaždé nastává
až se zmizením posledního děcka
Narozen umře
v domě se znakem měsíce
jak mluví toho města
jak jeho překladatel

**Přilepil jsem se k jeho stínu
a následoval jsem mu oči
Sněhu kolem tak na dlaň
jen aby zvýraznil
jen aby naznačil
jen aby nás od země neodtrhl
jen aby učinil
samotu naši větší - samotu**

Vánoční stařec
jinak než po větru kráčet nedovede
nechává se jim vést
po zvyku těch, jež sami sebe
odevzdali kráse
a teď je už navždy nikam žene
krása vysídlaná
cít odevzdaný
moudrost zbytečná, moudrost zbytečná

Důsledně a tíše
poslední ulici jsme opouštěli
a stoupali úvozem temnoty
Za námi zřetěžené stopy - udavačky, udavačky
jako by město
venčilo na řetěze nás dva samotáře
Utíci se mu nedá

Lehlo si před námi, těch nabých,
těch vzrušujících světél
jen naděje nikde žádná
A sněh zakryl nebe, ten chladný dech všehomíru
kde najít sebe, vás, kde tesařovu díru
k naději si vždycky zbudem sami
se svými nestálými myšlenkami

Pohlédl kolem
jak vnutit by chtěl i krajíně vinu
a pak mně do očí:
"Příteli, na rovinu
prý této noci rozdává se cit
Myslíte, že ho někdo bude chtít?"

Mluvil jak vezající sněh
pod nohama lovců a půlkruhu
"Víte, můj milý, sněh když roztaje
zmizí i s vlastní nanesenou špinou
To jenom lidé neberou si zlo své do hrobu
zlo žije dál, mění jen podobu
V tom městě pod našima nohama
za chvíli usnou spolu rozum s citem
hádejte, kdo se ráno první vzbudí?"

Když přiblížil se, cítil jsem, jak studí

"Žádá se vám, že jste slyšel rolničky?"

Když přiblížil se, cítil jsem jak studí

"To se jen někde laleek vysmívá všem kdož berou poezii vážně!"

Po jeho slovech mráz jak by nabyl síly
Pak zavál vítr, silný jeho proud
hnal starce od města, ven do krajiny
jak chmurnou myšlenku, již
zhavajem se rychlou chůzí
Podé mnou zvony na půlnoční zvaly
z mýtu jen okouzlení zbyde v tento den
podé mnou zvony na půlnoční zvaly
a ze dne zázraků jediný nespáten ...

7/ INTERLUDIUM II.

8/ PŮLNOC : PŮL FANFÁR A PŮL HVĚZD

Alelujá, v troubách
zlatá ima
taková je všude kolem
zatemní zrak, nebo snad vydržíš
nadlouho s hvězdou v oka?
Zatemní zrak nebo snad vydržíš
nadlouho s hvězdou v oka?

**Hej místě,
třeba do sta roků**

zůstanu svůj, časný a pohádkový
Všechno co bylo, bylo předtím
po hlase zvončeků vznesu se a letím
Je Štědrý den, sama nevím co se stalo
že jedno cinknutí vánoce udělalo

V ozdobné kouli poznáme svou tvář
jak kdysi Apollinaire, nad ní svarozář
Ne, nejsme svatí, jsme jen osvíceni
touhou dní vyhovět, nezůstat večer němi

Pustit kapra do Vltavy
popřít mu zdraví a lepší zprávy o světě
ať svými řousky u dna lechtá
zimní českou planetu

Na chvílku, na vlastní přání
jame zrněké olovo, vznětlivé prskavky
hořící knoty, knoty svíček
svíček pohromiček

**Štědrý den dotáhí roční výkaz citu
vysvály pod chmurnými jazyky letních okluzí
deště, kroupy, blesky
a mhy celého minulého roku
střetnete se mezi sebou
a výsledkem toho zápasu necht' je kometa
co pročítá vzduch jak větrné Quijotovy mlýny
na svůj lepčavý chvost nachytá
mýry hlouposti
nesvědomí a necitu
Naděje přibývá jak schodů eskalátoru
poháněného kapesním zvítětníkem vánoce**

**Alelujá, lásky mých lásek
hvězdy
nového roku**

9/ POSTLUDIUM

Léta nám ukládají na knížku
vzpomínky jako loňský sněh
proč tvoje vůně malý františku
probouzí: nejtajnější z nich
Na vůni jehličí a svíček co pláčou
na radost nad knížkou a nad červenou káčkou
na podvečerní tichou hodinku
mamince ukradenou rozinku

Na kluka, který slídí klíčovou dírkou
jak táta zapaluje svíčky jednou sírkou
na všechny vůně dávno vyvanuté
i na sněh, co na střeších leží
na mír a pokoj lidem dobré vůle
na léta, která jako živá voda běží

Andělé náhle mluví lidskou řečí
pastýři, nastoj, svorně s králem klečí
na nebesích se čivná hvězda jeví

Herodes zatím o dítěti neví

Pilát se dosud nemá pro co mrzet
Jidáš je ještě sympatický zrzek
a všeci tiše osudově zrají

Pokoj jea tčm, co dobrou vůli mají

Františku, nežli shoříš docela
než z tebe nezůstane víc
než tuška dýmu a hrst popela
dovol mi ještě něco říct

Ve jménu jehličí a svíček co pláčou
radosti nad knížkou a nad červenou káčkou
mé podvečerní tiché hodinky
mamince ukradené rozinky

I kluka, který slídil klíčovou dírkou
jak táta zapaluje svíčky jednou sírkou
ve jménu vůně dávno vyvanuté
i sněhu, co na střeších leží

buď mír a pokoj lidem dobré vůle
vždyť právě o tu vůli dneska nejvíce běží

**Jó, právě lidem k vůli
o tu vůli běží**

5. Diskografie Petra Přebyla

DITTERS VON DITTERSDORF

Petr Přebyl - viola, Jihočeská komorní filharmonie, conductor Ondřej Kukul, 1992 MUSICVARS

VIOLOVÉ KONCERTY ČESKÉHO KLASICISMU

Petr Přebyl - viola, Jihočeská komorní filharmonie, conductor Ondřej Kukul, 1995 Opera Nova Edition

Georg Philipp Telemann - Music for Viola I.

Petr Přebyl - viola, Prague National Theatre Chamber Orchestra, conductor Petr Vronský, 1996 MUSICVARS

Georg Philipp Telemann - Music for Viola II.

Petr Přebyl - viola, Gabriela Krčková-zobcová flétna, Prague National Theatre Chamber Orchestra, 2000 Kubešovo hudební vydavatelství

Dialog harfy s violou

Ivana Pokorná, Petr Přibyl, 2004 Kubešovo hudební vydavatelství

Nové Zpěvy Vánoční aneb Štědrý Den Dona Quijota

P. Přibyl - viola - klávesové nástroje; 1993 Mercury Praha

KULHAVÍ POUTNÍCI

Petr Novák, Petr Janda, Lešek Semelka, Karel Kahovec, P. Přibyl - viola - klávesové nástroje, Marta Jandová; 1996 Best I.A. Praha

Tajuplný příběh Bílé paní, Vyprávění zámecké kašny

P. Přibyl - viola - klávesové nástroje; 1998 Agentura Kaška

Petra Janů, Petr Janda - JEDEME DÁL II.

P. Příbyl - viola - klávesové nástroje; 2000 Monitor-EMI Praha

Vánoce na faře - bratři Veithovi

P. Příbyl - viola - klávesové nástroje - aranžmá, 1996 EXIMPO

NEÚNAVNÍ POUTNÍCI

bratři Veithovi, Helena Vondráčková, P. Příbyl - viola - klávesové nástroje, Komorní sbor Národního divadla v Praze, 1997 EXIMPO

Jaroslav Jakoubek

P. Příbyl - viola - klávesové nástroje, Václav Neckář, Petr Novák, Karel Gott, Ljuba Hermanová; 1993 Avik Plzeň

B) **Obrazová příloha**

1. Obrázek č. 1 – Petr Příbyl, Ivana Pokorná

2. Obrázek č. 3 – Petr Přebyl, Vangelis

3. Obrázek č. 3 – Petr Příbyl, Radim Hladík

